

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXIV

Birželis — June 21, 1979

Nr.25

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Vlado Venckaus vienkartinė premija jaunimui 'KUO IŠEIVIJOS JAUNUOLIS GALI BŪTI LIETUVAI NAUDINGAS?'

Šių metų balandžio mėn. 25 dieną, iš gyvųjų tarpo pasitraukė buvęs ilgametis Venezuelos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas inž. Vladas Venckus. Atjausdami šį skaudų nuostolį, Venezuelos lietuviai nusprendė atžymėti Vlado Venckaus atminimą, įkurdami vienkartinę, jaunimui skirtą, Vlado Venckaus vardo premiją.

Vlado Venckaus vardo vienkartinė premija bus paskirta jaunuoliui-lei už geriausią rašinį atsakant į klausimą: "Kuo išeivijos jaunuolis gali būti Lietuvai naudingas?"

Premija nėra literatūrinio pobūdžio. Jos tikslas yra išskirti ir įvertinti jaunuolių mintis svarstant Lietuvai naudingos veiklos, naudingų darbų, klausimus.

Rašiniai turi būti pasirašyti slapyvardžiu ir viršuje, dešinėje pusėje, turi būti atžymėtas kraštas, kuriame rašinio autorius nuolatiniškai gyvena, bei autoriaus amžius..

Drauge su rašiniu turi būti uždaras vokas, kuriame įdedama: (1) autoriaus slapyvardis, (2) autoriaus tikras vardas ir pavardė, (3) autoriaus adresas, (4) autoriaus gimimo metrikų foto — nuorašas (xerox).

Kur ir kada siųsti rašinius

Rašiniai turi būti siunčiami Dirvos redakcijai sekančiu adresu:

DIRVA

Vlado Venckaus vardo

Premija

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

USA.

Rašinius galima siųsti iki 1979 metų rugsėjo 30 dienos. Vėliau išsiųsti rašiniai nebus priimti.

Premijų skirstymo komisija

Premijų skirstymo komisiją sudaro setyni nariai, kurių visi gyvena Venezueloje. Nariai yra skirti ir patvirtinti balsavimo keliu Caracas Apylinkės Lietuvių Bendruomenės specialaus susirinkimo metu.

Komisija yra įgaliojama pranešti savo nutarimus ne-

A. A. inž. Vladas Venckus

vėliau 1980 metų sausio 31 dienos. Premijų įteikimas yra numatomas 1980 metų vasario 16 dienai.

Kas buvo Vladas Venckus?

Knygnešio sūnus, Vladas Venckus gimė 1907 metais, Latvijoje. Jo tėvas, dar spaudos draudimo laikais, buvo priverstas apieisti gimtąją žemaitiją ir persikėlė gyventi į Latviją, tuomet bandydamas išvengti suėmimo už lietuviškų knygų gabenimą iš Prūsijos į Lietuvą. Tenai, Liepojos

mieste, Venckams gimė sūnus Vladas.

Baigęs pradžios mokyklą ir gimnaziją Latvijoje, Vladas 1931 m. įstojo į Vytauto Didžiojo Universitetą Kaune. Tuo metu, Vladas Venckus aktyviai įsitraukė į tautininkų veikimą ir vėliau, vis savo gyvenimą, ištikimai puoselėjo tautinės minties idealus. Sovietams įžengus į Lietuvą 1940 metais, Vladas, kaip ir daugelis kitų lietuvių, buvo suimtas, kalinamas ir tardomas. Išėjo jis į laisvę sovietams pasitraukus iš Lietuvos 1941 metais, o nuo 1944 metų jis buvo Vokietijoje.

Atvykęs į Venezuelą 1948 metais, tekstilės inžinierius Vladas Venckus buvo vienas iš Venezuelos Lietuvių Bendruomenės Venezueloje steigėjų.

Ilgų metų bėgyje,ėjo jis Venezuelos Lietuvių Bendruomenės valdybose įvairias pareigas, trijų kadencijų laikotarpyje buvo Venezuelos LB Centro Valdybos pirmininkas. Iki mirties ėjo jis Venezueloje skirtu VLIKo atstovo pareigas. Dažnai jam tekdavo pavažiuoti į kitus Pietų Amerikos kraštus ar į JAV, ir atstovauti Venezuelos lietuvių įvairiuose suvažiavimuose.

Inž. Vladas Venckus gyveno iš palyginti vidutinio (Nukelta į 3 psl.)

Premijos dydis

Pirma premijaUS \$300.00

Antra premijaUS \$200.00

Trečia premija:

Europos kontinento jaunuoliui-leiUS \$100.00

Australijos kontinento jaunuoliui-leiUS \$100.00

Šiaurės Pietų Amerikos kontinento dalies (Kolumbija, Venezuela,

Brazilija) jaunuoliui-leiUS \$100.00

Pietinės Pietų Amerikos kontinento dalies (Paraguay, Argentina,

Uruguay ir t.t.) jaunuoliui-leiUS \$100.00

Šiaurinės Šiaurės Amerikos kontinento dalies

(Kanada) jaunuoliui-leiUS \$100.00

Vidurinės Šiaurės Amerikos kontinento dalies

(JAV) jaunuoliui-leiUS \$100.00

VisoUS \$1,100.00

Pirmoji ir antroji premijos bus skiriamos dviems geriausiems kūriniams, neatsižvelgiant į kraštą, iš kurio buvo rašinys pasiųstas. Šešios "Trečios premijos" bus skiriamos pagal vietas.

Koks turi būti rašinys

Patiekta tema autorius-rė privalo aptarti savistoviai ir laisvai, pagal savo nuožūrą. Rašiniai turi būti lietuvių kalboje. Rašinio ilgis turėtų būti nemažesnis kaip 2 puslapiai ir neilgesnis kaip 10 puslapių, rašytų mašinėle, dvigubu protarpiumu.

Konkursan pasiųsti rašiniai visi galės būti spausdinami Dirvos laikraštyje ar Vilties Draugijos leidiniuose, in extenso ar santraukų formoje; siųsdami rašinius į konkursą, rašinių autoriai automatiškai suteikia Dirvai ir Vilties Draugijai ekskluzyvaus spausdinimo teises.

Rašinius galima patiekti su nuorašu. Originalas bus nuvežtas į Venezuelą, o

nuorašas liks Dirvos redakcijai.

Kas gali dalyvauti konkurse

Lietuvių kilmės jaunuoliai nuo 16 iki 35 metų amžiaus.

PILIETYBĖS KLAUSIMU

Naujas sovietų įstatymas nėra staigmena

Vytautas Meškauskas

Naujas sovietų pilietybės įstatymas, Brežnevo pasirašytas pereinamųjų metų gruodžio 1 d. ir įsigaliojęs š. m. liepos 1 d. neturėtų mus labai nustebinti, nors sudaro gerą progą atkreipti dėmesį į skirtingą nuo Vakarų sovietinę galvoseną, ir tie, kurie tai padarė, verti pagyrimo.

Iš pirmo žvilgsnio piktina nuostatas, kad sovietų piliečiais laikomi ir tie, kurie iš Sovietijos pabėgo, nieko bendro su jais turėti nenori ir net prieš ją visom galimom priemonėm kovoja. Kadangi pilietybė pagal so-

vietinę koncepciją duoda ne tik teises, bet ir uždeda tam tikras pareigas, būtent: didžiulis SSSR pilietybės saugoti sovietų valstybės interesus, stiprinti jos galią ir prestižą bei būti lojaliu socialistinei tėvynei — tie, kuriuos Maskva laiko savo piliečiais, galėtų būti už tų nuostatų nesilaikymą net baudžiami, jei tik pakliūtų į sovietų nagus. Tiesa, nuo sovietų pilietybės galima ir atsisakyti, tačiau tokį prašymą gali patenkinti tik SSSR Aukščiausioji Taryba. (Įdomu, kad ne at-

skirų sovietų respublikų, bet tik visosąjunginė Taryba, kas papildomai įrodo, kokias mažas teises turi atskiros respublikos).

Prieš nusigąstant patartina atsiminti, kad sovietai nuo pat pradžių pretendavo į ne pas save gyvenančius asmenis. 1918 m. kada jie tikėjosi, kad Rusijos revoliucija užkrės visą pasaulį, jie savo piliečiais laikė viso pasaulio dirbančiuosius, jei tie negyveno iš kitų darbo! (Tuo tarpu — palyginimui — Lietuvos (Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIJOS Apšvalga

Popiežiaus viešnagė Lenkijoje vokiečių spaudos veidrodyje. - Karolio Wojtylos naujos krikščioniškos Europos vizija

Jei kas tikėjosi, kad naujas popiežius - lenkas - pakeis Vatikano politiką, ieškančios 'atidarymo' i komunistinį pasaulį, turėjo isitikinti priešingai - rašė Jono Pauliaus II kelionės i savo gimtinę išvakarėse vokiečių savaitraštis Die Zeit. Dabar visas pasaulis matas, kaip jis Vatikano Ostpolitik architektas kardinolas Casaroli lydimas nuskrido i Lenkiją, kad ten būtų pasveikintas katalikų vyskupų kartu su komunistinės valstybės viršūnėmis. Jau savo pirmuose susitikimuose su diplomatinio korpu Jonas Paulius II išsklaidęs visas abejones teigdamas, kad noris vesti dialogą su viso pasaulio atsakingais politikais: 'Diplomatija ir derybos yra i Sventojo Sosto išbandytos priemonės, leidžiančios apeliuoti i tautų moralines jėgas'. Jo inauguracijoje dalyvavę visų Europos komunistinių valstybių atstovai, išskyrus Albanijos ir Rumunijos.

nisteris Gyrec kartu su Lenkijos episkopato sekretorium vysk. Dambrovskiu.

Ar viskas vyko pagal sutartą planą? Popiežius ne visur laikėsi anksčiau sutartų ir žurnalistams išdalintų kalbų teksto. Taip Varšuvoje jis kalbėjo, kad atėjęs prieš visą Bažnyčią, Europą ir pasaulį kalbėti apie slavų tautas, kurios taip dažnai yra pamiršamos. Popiežius paminėjo kroatų, slovėnus, bulgarus, čekus, serbus, o taip pat Lietuvos apkrikštijimą, bei sukrickščionijimą Rusijos per Kievo valstybę bei katalikų respektą ortodoksų bažnyčiai. Prie to jis pridūrė kalbos tekste nesančius žodžius:

'Aš netikiu, kad kur nors būtų lenkas, kad kur nors būtų slavas, kuris negalėtų girdėti tų žodžių. Juk gyvename pasaulyje, kuris pasisakė už informacijos laisvę!'

katalikų Bažnyčia garbina kaip šventąją? Jei jis ižiūri Apvaizdos valią, kad jis kaip tik per jos vardines buvo išrinktas popiežiumi, tai reiškia, kad Karoliui Wojtylai, pačiam kilusiam iš pasienio kuriame gyvena lenkai, čekai, slovakai ir vokiečiai, vokiečių-lenkų susitaikymas yra gyvenimo uždavinys.

'... Gniezne jis kalbėjo apie vokiečių kaizerį Otto III, kuris kartu su popiežium Silvestru II sudarė draugiškumo sutartį su lenkų karalium Boleslovu Drąsiuoju ... Tai buvo to jauno imperatoriaus idėja šv. Romos imperija Rytuose apsupti visą eilę valstybių - popiežiaus ir imperatoriaus pripažintų - kurios sudarytų vakarietiško pasaulio išorinį saugumo ratą. Otto III dovanojo Boleslavui auksinį kardą, kuris dabar yra saugojamas Krokuvos Vavelyje. Su tuo kardu Boleslavui pasisekė prasisiveržti iki Kijevo ...'

'Bet ką tie istoriniai prisiminimai reiškia mūsų dienomis? Popiežius istoriškai, beveik mistinėje formoje palietė realias politines koncepcijas. Europoje niekada neužgeso susivienijimo idėja. Apie ją svajojo vokiečių liberalai, Varšuvos vyriausybė tarp abiejų karų, bet visi planai Europą suvienyti žlugo susidūrę su nacionalizmu. Antrasis pasaulinis karas baigėsi tuo, kad Sovietų Sąjunga tapo Rytų Europos hegemonu ir Europa dar kartą buvo padalinta ... Visa tai tu rėjo popiežius galvoje ... Jei Sventoji Dvasia norėjo, kad jis - lenkas ir slavas - būtų išrinktas Bažnyčios galva - tuo jam buvo pavestas uždavinys, kurį turi išpildyti.'

'Kad bažnyčia tvarkyti - tam nebuvo reikalingas Karolis Wojtyla. Tai galėtų padaryti kuris nors italų iš kurios kardinolų tarpo. Slavų popiežiui neliko kito pasirinkimo kaip atsidėti slavų uždaviniui, kuris gali būti tik vienas: i visą Europą žiūrėti kaip i vieną ir prisidėti prie suskaldymo pašalinimo.'

'Gal tas popiežius sako tai, dėl ko jau daugelis galvojančių europiečių sau suko galvas, būtent - kad nauja Europos taika ir tikras susitaikymas neįmanomas vien tik per

Iš kitos pusės

Z. V. Rekašius AKIRACIUOSE skundžiasi, kad kultūriniai ryšiai su Lietuva pasunkėjo. Štai po Jaunimo Kongreso Europoje apie 60 jaunų žmonių susiorganizavę kelione i Lietuvą, imokėję pinigų, pasirūpinę kelionės dokumentais: "Deja šią jau sutartą ir patvirtintą kelionę Inturistas atšaukė nenurodydamas jokių priežasčių."

Išvijoje dėl to, anot Rekašiaus, niekas neturėtų jaustis kaltas. Nei spauda ir net ne reorgai. Padėti tačiau galėtų ... Bendruomenė. Jis rašo:

"... gaila, kad Bendruomenė nebando įtaigoti JAV vyriausybės (kaip ir kitų kraštų vyriausybių) ir didžiosios spaudos ir atkreipti jų dėmesį i tą pavyzdžio neturintį Lietuvos izoliavimą nuo Vakarų pasaulio ir nuo Vakarų išvijos. Man atrodo, kad šiuo atveju būtų galima kai ką atsiekti veikiant Helsinkio sutarties rėmuose. Tik reikėtų atsispirti pagundai ši reikalą panaudoti antikomunistinei propagandai ar rišti jį su kitais šiuo metu praktiškai neįgyvendinamais klausimais. Lietuvos ir norėdamas šiuo metu niekas neišvaduos kol nesusiklostys tam palankios istorinės aplinkybės."

Iš kitos pusės žiūrint atrodo, kad Z. V. Rekašius pats sau prieštarauja. Jei reikia atsispirti pagundai, ši klausimą išnaudoti antikomunistinei propagandai, kaip jį spręsti galima pavesti Bendruomenei, kuri skelbiassi vadovaujanti visų lietuvių Lietuvos išvadavimo akcijai, kuri iškilmingai pasmerkę Helsinkio Aktą, kuri konspiruoja su kiniečiais prieš Maskvą? Juk tai atsimenant negalima stebėtis KGB pareigūno potvarkiu tos institucijos vardu ruošiamo jaunimo kongreso dalyvius neįsileisti. Jei Bendruomenė norėtų rūpintis ryšiais su Lietuva DABARTINĖSE SĄLYGOS, ji neturėtų girtis kronikos žinutėmis apie savo politinę veiklą. Eiliniai Lietuvos lankytojai jau seniai suprato, kad saugiausia ir lengviausia i Lietuvą nuvažiuoti su JAV pasu, ypač jei turi įdomesnę poziciją šiame krašte, o ne vadovaujantis kokios mūsų veiksmų konferencijos nutarimais. Tiesa, iš Akiračių, kurie yra daugiau negu koks nors kitas išvijos laikraštis skaitomas Lietuvoje, neatrodo, kad VLIKas ar ALTA sudarytų rimtą pavojų Sovietijai, tačiau Bendruomenė Akiračiuose linksniojama kaip koks rimtas veiksnys. Stalinas juk ir filatelistus trėmė i Sibirą, nes bijojo, kad jie besimainydami pašto ženklais gali tartis pakeisti ir režimą. Stalinas fiziškai numirė, tačiau yra patikimų stebėtojų, kurie jo vaiduklį ir šiandien mato Sovietijoje.

vm

Skrisdamas Lenkijon, i Die Welt korespondento F. Meichnesner klausimą -

'Sventasis Tėve, pirmą kartą popiežius lankosi komunistiniame krašte. Pirmą kartą komunistinė valstybė išleidžia popiežių. Ar iš tikro nesutariamo siena yra pralaužta?'

Popiežius atsakė:

'Tam buvo reikalinga Lenkija, suprantate. Tam buvo reikalingas lenkas. Manau, kad visi skirtumai - komunistiniai, kapitalistiniai - yra tik paviršutiniai skirtumai. Po jų slepiasi tautos. Ir ta žmogiška teisybė yra svarbiausia bažnyčios misijai. Tautos, o tai yra žmonės. ... Popiežius negali būti daugiau Vatikano kaliniu. Jis turi vėl tapti vaikščiojančiu Petru.'

Už kelių minučių nusileidus Varšuvoje jį pasitinka karinė garbės sargyba. Jį sveikina Lenkijos prezidentas, i kurį popiežius kreipiasi: Gerbiamas Pone Profesoriau - ir po trumpo pertraukos - Lenkijos liaudies respublikos Valstybės tarybos pirmininke! Dėl sekančių pasveikinimų kalbų tekstų buvo jau iš anksto susitarta. Paskutiniui jų 'apšlifavimui' i Romą, prieš pat popiežiaus viešnagę, buvo nuskridęs Lenkijos užsienio reikalų vicemi-

Didelio ispūdžio vokiečiams padarė popiežiaus pareikšimas Auschwitzte, kur buvo su naikinti milijonai žmonių: 'aš nekaltinu, aš tik prisimenu.' Ten jis pabrėžė, kad visos tautos turi turėti egzistencijos, laisvės, nepriklausomybės, savitos kultūros ir tolimesnio išsivystymo teisę.

Die Welt komentatorius Carl Gustaf Stroehm rašydamas apie tai išvedžioja:

'(popiežiui) Auschwitzas nėra vienos tautos kaltės simbolis, bet ženklas to, kur žmogus gali nueiti, jei užmiršta meilę ir žmoniškumą.'

'Sitas 'slavų popiežius' - taip jis pats save pavadino Gniezno kalboje Sekminių sekmadienį - neatvažiavo, kad jam žintų neapykantą ir skilimą tarp Rytų ir Vakarų ... Kiekvieną dieną, kurią mes čia Lenkijoje praleidome jo artumoje, vis daugiau aiškėjo: Jonas Paulius II turi galvoje visą erdvę tarp Baltijos ir Adrijos jūrų, tarp Elbės ir Rusijos tolių, kai kalba apie Europą.'

'Ar vokiečiai suprato, kad tas 'slavų popiežius' norėjo jiems pasakyti, kai jis kalbėjo apie susitaikymą tarp vokiečių ir lenkų kaip tik ženkle šv. Jadvygos - vokiečių kunigaikštės iš Bavarijos, kurią Lenkijos

politines ar ūkiškas transakcijas.'

'Už mažų slaviškų Europos tautų, kurios tiek daug dėl jos kentėjo - bet kurios visą laiką jautėsi jai priklausančios, stovi didžioji slavų tauta - rusai. Bet tai, ką popiežius kalbėjo Gniezne, labai panašu i žymiųjų krikščioniškos Rusijos atstovų nuo Dostojevskio ir Berdejavo iki dabartinių disidentų, kurie ilgėjosi grįžimo prie krikščionybės, susitaikymo ir gėrio - vietoje brutalaus jėgos - minčių. Ar kaip Ortodoksų šventas Aleksandras Nevskis pareiškė: 'Dievas yra ne jėgoje, bet teisingume.'

'Modernioje pramoninėje bendruomenėje su jos šaknų ir istorinio pajautimo neturėjimu, popiežiaus iš Lenkijos šaukimasis gali iš pradžių būti suktas su nepasitikėjimu. Nepaisant to, jis turi gilesnę prasmę. Kai jis kalba apie Europos vienybę krikščioniškoje prasmėje, jis nenori naujos imperijos. Jis tiki i dvasinius sąjūdžius, kurie dažnai prasideda nepastebėti, tūno nežinioje ilgus metus ir tik vėliau pasirodo istorijos šviesoje.'

'Kas tačiau pažįsta Rytų Europą, tas žino, kad jo žodžiai net ten, kur būna cenzūros nu tildyti, sklis toliau ir tos viešnagės įtaka pasireikš metams ar gal net dešimtmečiams bėgant. Ir balsas, kuris iš garbiakalbio Nowy Swiat gatvėje Varšuvoje skelbė, kad ateina naujos epochos popiežius, galėjo skelbti tiesą.'

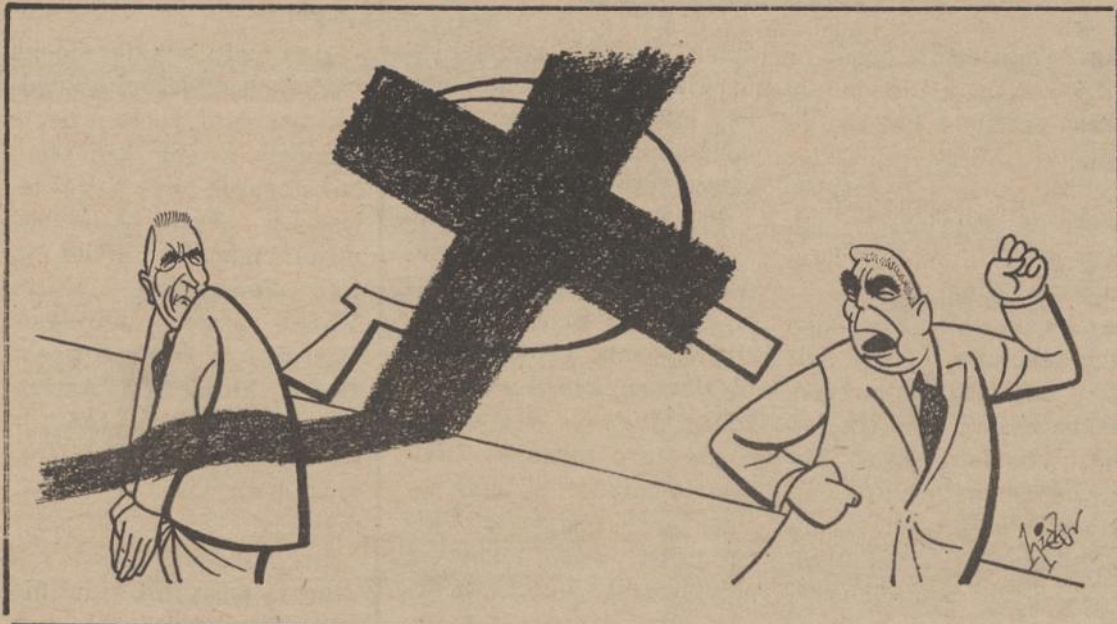
JAU VIRŠ 30 METŲ SOVIETŲ KALINAMAS

Sovietų ypatingai griežto režimo Mordovijos lageryje jau virš 30 metų kenčia Petras Paulaitis, dr. fil., buvęs Jurbarko gimnazijos mokytojas. Jis buvo Kęstučio apygardos partizanas ir 1947 metais buvo nuteistas 25 metų lagerio. 1956 m. jo byla buvo peržiūrėta ir, radus, kad jis priešinosi vokiečių okupantui, jis buvo paleistas. Tačiau 1957 metais vėl buvo suimtas ir nusiųstas i lagerį baigtį 25-rių metų bausmę. Vėliau jau buvo iškelta nauja byla ir jis gavo papildomų 10 metų bausmę.

Nežiūrint ilgų kalinimo metų, liko tvirtas ir moraliskai nepalūžęs. Jis buvo gimęs 1904 m. birželio 29 dieną, taigi šiemet jam sueina 75 metai. Lietuviai raginami siųsti jam sveikinius. Laiškus rašyti šiuo adresu: Petras Paulaitis, Uchrezhdenye 5110/1 - Zhkh, Moskva VS - 389, USSR.

OWNER OPERATOR

Wanted for permanent leasing. Late model tandem tractor with sleeper. Must pass all DOT requirements. Be 75 years or older with at least 18 months provable road experience. No competition from company tractors. Call BROWN TRANSPORT CORP., Container Division, Norfolk, Va. Toll Free 1-800-446-8384. (17-26)

„Gierekl!“

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

**VILTIES DRAUGIJOS PIRMININKO
DR. DANIELIAUS DEGĖSIO PAREIŠKIMAS**

Šių metų Vilties Draugijos suvažiavimo metu, gegužės mėnesio 26-tą dieną, Chicagoje, man buvo patikėtos Vilties Draugijos pirmininko pareigos. Prisiimdamas šias pareigas aš turiu norą, ir jaučiu pareigą, pasidalinti su visais Vilties Draugijos nariais bei Dirvos skaitytojais man rūpimais klausimais ir siekimais.

Man rūpi trys pagrindiniai dalykai susiję su Dirva, būtent - Dirvos ekonominis užnugaris, jos turinys ir Dirvos testinumo išlaikymas.

Kas liečia ekonominę pusę, įvairūs apmokėjimai, honorarai ir kylančios kainos mus verčia pagalvoti apie papildomas pajamas. Prenumeratos pakėlimas neišsprendžia problemos. Ieškotini kiti būdai kaip sutelkti pajamas. Mūsų esamose sąlygose turbūt realiausia būtų prašyti visus Vilties Draugijos narius padidinti įnašus, verbuoti naujus narius bei steigti Vilties šimtinių būrelius, kurie įsipareigotų galimai pastoviau remti Dirvą; kviesti ir raginti asmenis, sudarančius testamentus, savo palikimuose neužmiršti savos spaudos. Stiprus Dirvos laikraščio ekonominis užnugaris ir papildomos pajamos igančių apmokėti bent nominalines išlaidas, susijusias su korespondentų ir bendradarbių atstovavimu įvairiuose parengimuose bei kitose lietuviškos veiklos apraiškose.

Ateinančiais metais Dirva švęs savo 65-kių gyvavimo metų jubiliejų. Šiuo metu, kai kiti lietuviški laikraščiai sustoja egzistavę, mes galime džiaugtis, kad artėjant 65-kių metų jubiliejui Dirva yra gyva, pajėgi ir aktyviai reiškiasi lietuviškame gyvenime. Norėtusi, kad jubiliejaus proga Tautinės Sąjungos skyriai bei Vilties Draugijos nariai dar aktyviau prisidėtų prie Dirvos ekonominio užnugario stiprinimo.

Antras man labai rūpimas klausimas - tai Dirvos turinys. Praėjusiame suvažiavime, Chicagoje, diskusijų metu išryškėjo, kad Vilties Draugijos nariai norėtų plėsti Dirvos turinį. Buvo tokių, kurie pageidavo daugiau diskusinių straipsnių, liečiančių mūsų tautinį, politinį bei visuomeninį gyvenimą. Kiti gi pageidavo aštresnės, siauros laikraščio linijos. Laikraščio redaktorius ir prie geriausių norų negali visų pageidavimų patenkinti. Nuosaukas ir plačios apimties laikraščio turinys manau būtų

daugumai skaitytojų pageidaujamas. Dėtini diskusiniai straipsniai mums rūpimais klausimais. Talpintini ir kultūringai parašyti polemikos laiška, pasirašyti autoriaus pilna pavarde. Tokiam Dirvos turinio plėtimui ir mums rūpimų klausimų analizei reikia turėti didesnę žurnalistų, publicistų bei bendradarbių kadra. Šiuo metu mes jų turime, tačiau būtų gera turėti jų daugiau. Norėtusi, kad Dirva apjungtų visus plačios tautinės minties bendradarbius.

Su bendradarbių kadro plėtimu tampriai yra susijęs ir trečias, turbūt mums visiems daugiausiai rūpimas uždavinys, būtent - kaip išlaikyti Dirvos testinumą, kad ji nesibaigtų su mumis. Norėtusi, kad ją skaitytų mūsų vaikai ir kad tiek mūsų vaikai, tiek vaikų vaikai galėtų didžiuotis savo lietuviška kilme bei spauda. Kad jaunimas domėtųsi lietuvišku laikraščiu - reikia, kad jis rastų jame jam rūpimas temas ir taip pat, kad jie patys būtų įtraukti į spaudos bendradarbių eiles. Šis testinumo klausimas yra bene pats svarbiausias ir galbūt sunkiausias išsprendžiamas.

Siems paminėtiems užsimojimams atsiekti nepakanka vien tik Tautinės Sąjungos ir Vilties Draugijos valdybų bei Dirvos redaktoriaus pastangų. Tam reikia visų Dirvos skaitytojų bei Vilties Draugijos ir Tautinės Sąjungos narių paramos. Todėl žengiant į naują dviejų metų laikotarpį aš jos ir prašau.

Dr. Danielius Degėsys

DIRVOS RĖMĖJAI**Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:**

V. Olienė, Wheeling 50.00
M. Lemberdienė, Santa Monica 2.00
I. Budreckienė, Chicago .. 7.00
Dr. A. Pustelnikas, Chicago 7.00
J. Palšis, Chicago 7.00
J. Juška, Chicago 7.00
J. Andrašūnas, Chicago .. 7.00
S. Bajorinas, Waterbury 7.00
J. Taruška, St. Petersburg 7.00
E. Dietrich, Elizabeth 2.00
A. Meilus, Parma 7.00
L. Sagys, Lyndhurst 2.00
P. Šukys, Cleveland 2.00
V. Augulis, Dayton 2.00
W. Simanas, Rochester .. 12.00
J. Veselka, Evergreen Park 5.00
J. Kazėnas, Cleveland .. 2.00
K. Narbutaitis, Cleveland 2.00

**VLADO VENCKAUS VARDŲ VIENKARTINĖ
PREMIJA JAUNIMUI**

(Atkelta iš 1 psl.)

dydžio mėnesinės algos: gyveno jis kukliai, net labai kukliai, gal todėl, jog didžiausia jo algos dalis nuosekliai iškeldavo iš jo pinigines į įvairių lietuviškų organizacijų išdus. Rėmė jis beveik visą lietuvišką spaudą. Jis buvo vienas pirmųjų Vilties Draugijos šimtinių. Buvo vienas iš stambiausių mecenatų vienkartinės "Trijų Nepriklausomos Lietuvos Prezidentų" premijos, kuri atiteko Australijoje gyvenusiam rašytojui Pulgiui Andriušui; buvo Venezuelos žurnalo "Tėvų Kelias" garbės leidėjas, Venezuelos žurnalo "Venezuelos Lietuvis" pirmojo numerio mecenatas, Venezuelos lietuvių šv. Kazimiero vardo namų mecenatas. JAV-ėss buvo jis Lietuvių Tautos Fondo tūkstantininkas.

Kietas, lyg kirviu kertąs, neretai atšakus inž. Venckaus būdas, jo aštrūs laiška, didelis žemaitiškas užsispyrimas ir gal net "senoviškumas" lietuviškose reikaluose, — nesuteikė jam daug šilimos kasdieninio lietuviškame gyvenime. Jis buvo tas "užsispyrėlis", kuris kasmet organizuodavo vis toki pat, vis tokiomis pat kalbomis nusėta Vasario 16-tosios minėjimą, birželio išvežtųjų paminėjimą, Kalantos susidėginimo minėjimą, ir t.t. Nepopuliarus buvo inž. Venckus, ką jau besakyti...

Tačiau staiga, jam mirus, visiems Venezuelos lietuviams pasidarė aišku, kad anas — toks išoriniai šurkštus! — žmogus pasižymėjęs ne kokiais dideliais žygdarbiais, o vien lyg Kudirkos "stulpas, iš tų kurie palaiko mūsų namo sieną".

A. Veliuona, Baltimore .. 2.00
A. Česonis, Linwood 3.00
X. Y., Chicago 7.00
J. Jasiūnas, Evanston 2.00
A. Petrauskis, Rocky River 7.00
P. Matiukas, Rochester .. 5.00
Korp! Neo-Lithuania Chicagoje 50.00
A. Šidlauskas, Chicago .. 1.00
J. Paršeliūnas, Brampton 12.00
Ateitininkų Sendraugių S-ga Clevelande per K. Vaičieliūniene 35.00
Detroito Lietuvių Kultūros Klubas per A. Grinių 10.00
Dr. V. Gruzdis, Cleveland 7.00
K. Mažonas, Parma 7.00
V. Gadliauskas, Ridgewood 5.00
A. Sivilas, Medway 7.00
Br. Užemis, Hot Springs 2.00
J. Steikūnas, Los Angeles 7.00
E. Donohue, Woodhaven 7.00
V. Besperaitis, Topanga 7.00
J. Švoba, Madison Hts. .. 2.00
A. Keliuotis, Chicago 2.00

Visiems aukotojams nuširdžiai dėkojame.

Ir atsirado pas Venckaus draugus, ir pas jo kritikus, ir net pas aršiausius jo priešus, kažkoks neišvengiamas vidinis išgyvenimas, kuris privertė Venezuelos lietuvių — visų galvosenu, visų pažiūrų visokio amžiaus — spontaniškai sunešti pinigą "Vlado Venckaus premijai". Kažin, gal kaip tik tai tam, kad "mes neišlakstytume, o visi suėję, naują stulpą statytume". Premija yra skirta būsimiems stulpams — jaunuoliams, kurie nori ateityje atsiduoti lietuviškam darbui.

* * *

Venezuelos lietuvių didžiausias privalumas yra jų vienybė. Vlado Venckaus premijai aukoję įvairios Venezuelos lietuvių organizacijos ir pavieniai asmenys. Būdingas buvo vienas aukotojas, lietuvių veikėjas kuris su Vladu Venckumi, jam gyvam esant, nesutikdavęs. Kai šis aukotojas įnešė stambią sumą Vlado Venckaus vardo premijai, užklaustas, kodėl jis taip daro, atsakė:

— Aišku, mes pasiginčydavome. Tačiau jis buvo darbštus, įsitikinęs lietuvis ir ši premija yra lyg jo pomirtinės valios pildymas.

Iki šių metų gegužės 22 dienos, Vlado Venckaus Premijai Venezueloje aukoję sekantieji asmenys ir organizacijos:

BOLIVARŲ	
J. ir A. Vaisiūnai	100.—
G. Statkienė	100.—
L. ir H. Gavorskai	100.—
V. Bieliūnienė	200.—
Kun. A. Perkumas	100.—
E. ir Vl. Gutauskai	100.—
N. ir Br. Deveikiai	100.—
R. ir R. Senior	100.—
Venezuelos Lietuvių Kultūros Fondas	100.—
Dr. Martinez su ponio	100.—
F. M. Elecaray de Venckus	(Vl. V. našlė) 1.000.—
F. Zubr	100.—
A. de Rengifo	200.—
Klovų šeima	50.—
Venezuelos Lietuvių Mirties Kasa	400.—
J. ir L. Rosales	100.—
Dambavų šeima	500.—
Venezuelos Lietuvių Jaunimo Sąjunga	150.—
E. ir Vl. Mažeikiai	100.—
Caracas Apylinkės LB Valdyba	250.—

Šiuo metu yra pažadėta daugiau aukų ir tolimesnių aukotojų sąrašas bus tęsiamas Dirvoje artimoje ateityje.

Iki šiol surinkti pinigai buvo pavęsti Vilties Draugijai, kur jie bus saugojami iki premijų įteikimo datos.

PRO ŽIŪRONĄKAI SEDIMA iškart ke-
liose kėdėse ...

Vis dažniau ir dažniau susiduriama su ryškėjantiais konfliktais, kada tie patys žmonės randasi keliose vadovybėse - organizacijų, komitetų, ilgalaikių projektų - tuo pačiu laiku. Siauros apimties rate tai nekludo, bet kad reikalus kyla bendram pasisakymui - spragos atsiranda ten, kur jų mažiausiai turėtų būti. Nereta gi, kad tą patį asmenį gali rasti ir opoziciniuose junginiuose!

Pastoviai pabrėžiama susiklausymo reikalingumas, bendras darbas, talka. Tačiau lygiai taip pat reikalingas apsisprendimas. Nežiūrint kaip daug žadas būtų potencialas, jis nebus pilnai išnaudotas skaldant jį į visas puses (ką išimty patvirtins!).

Kiekviena organizacija, ar vienetas turi teisę tikėtis iš savo vadovų pilno atstovavimo ir dėmesio. Sutinką kandidatuoti turėtų būti apsisprendę visas savo jėgas skirti kuo geriausiai priimtų pareigų atlikimui kadencijoje. Ir tai nereiškia izoliacijos ar išsijungimo iš normalaus gyvenimo.

Jeigu organizacijoje vienetą neatsiranda vadovaujančių, tai išvada persasi, kad būtų geriau jungtis prie kito, iš priimtinau sių, vieneto pozityviam įnašui. Slėpdamiesi tik po iškaba apgauname save, bet vargu ar kitus.

'Profesionalai' vadovai, dažnai pareigos ir aukojimosi (retkarčiais gali ir tariamo nepakeičiamumo) jausmo vedami, iš tikro užima vietą pilnai jos nepateisindami ir tuo pačiu prarasdami savo identišumą. Jei yra tikras noras dirbti - visada galime rasti būdą talkinti ir kitiems esant vadovaujamose vietose; tuo pačiu vyktų ir naujų vadovų ugdymas. Ir visos pareigos būtų mažiau gaudinančios, jeigu talkos būtų daugiau negu kriticismas.

Konkrečiame darbe kad ir ribota, bet pasikliaujama talka nusako pajėgumą, bet ne rampos šviesos paviliojama dauguma.

Gal tada išvengtume ir to skaudaus klausimo:

— Kovoju už Tėvynės laisvę ar ... statomes ...

Ego

mi iki premijų įteikimo datos.

Atsakomingi asmenys:

Aleksandra Vaisiūnienė
ir
Jūratė Statkutė
de Rosales

**Opportunity for 1st Class
MACHINISTS
N/C LATHE OR MILL**

Must have job shop experience, and be able to set up work from blue prints & close tolerance. Up to \$9.70 per hour. 50 hour work week. THIS IS A GROWING COMPANY. SOUTHWEST AREA.

KESTRAN, INC.
8181 Commerce Park Dr.
Houston, Texas 77026

713-771-5831

(23-26)

Diplomatijos parašėje (110)

Vaclovas Sidzikauskas

PILIETYBĖS KLAUSIMU...

PET Seimo veikla

PET Seimą sudaro jame atstovaujamų 9 valstybių laisvame pasaulyje veikiančių tautinių atstovybių (tarybų, komitetų) ne didesnės kaip 16 narių delegacijos, turinčios vieną balsą. Naujas Seimo narys gali būti priimtas 2/3 Seimo narių balsų dauguma. Be Seimo tikrųjų narių yra nariai - bendradarbiai (associated members): pavergtųjų kraštų egzilių politiniai - ideologiniai ir profesiniai internacionalai - ūkininkai (taip pat vadinamo Žaliuoju), socialistų, profesinių sąjungų, liberalų ir krikščionių demokratų. Seime jiems atstovauja ne daugiau kaip 6 asmenų delegacijos, neturinčios balsavimo teisės. Pavergtųjų kraštų jaunimo ir moterų tarptautinės organizacijos Seime gali dalyvauti patarėjais (consultative status).

PET organai: Seimo pilnaitis, bendrųjų reikalų komitetas, kuris drauge su sekretariatu yra Seimo vykdomasis organas; be to, politikos, informacijos, ūkio, teisių, kultūros ir socialinių reikalų komisijos. Seimas turi atstovybes - delegatūras Londone, Paryžiuje, Bonnoje, Romoje, Stockholme, Buenos Aires, Rio de Janeiro ir Montevideo (kuris veikė tik kelis metus), ir biurus su apmokamais direktoriais Londone, Paryžiuje, Bonnoje ir kurį laiką Buenos Aires. Be to, PET turi atstovus Kopenhagoje, Tokyo, Beirute ir New Delhi. Bendrųjų reikalų komitetas buvo pavadęs man savo atstovybių-delegatūrų kituose kraštuose priežiūrą; S. Korbonskiui (lenkui) - ryšį su Valsybės Departamentu; dr. J. Lettrichui (čekoslovakui) - ryšį su JAV Senatu ir Atstovų Rūmais, - abu pastarieji gyveno Washington; Visoianu (rumunui) - ryšį su Europos Taryba (Council of Europe, Strasburg) ir dr. G. Dimitrovui (bulgarui) - ryšį su kitomis tarptautinėmis organizacijomis, kaip kad Europinis Sąjūdis, Tarptautinė Unija, NATO ir kt.

1954 m. Lietuvos delegaciją PET Seime sudarė: J. Audėnas, V. Banaitis, K. Bielinis, M. Brakas, J. Brazaitis, P. Karvelis, J. Lanskonskis, B. Nemickas, V. Rastenis, V. Sidzikauskas, A. Trimakas, E. Turauskas, P. Vainauskas, V. Vaitiekūnas, J. Valaitis ir J. Vilčinskas. Laikui bėgant - dėl mirties, kitos valstybės pilietybės priėmimo ar kitų priežasčių - delegacijos sudėtis kiek pasikeitė. Pagal PET reguliaminą delegatais galėjo būti tik asmenys tebeturį savo kraštų pilietybę ar be pilietybės.

Kad turėjus didesnę atramą amerikiečiuose ir Seimą sudarančių valstybių išeivijoj, PET pastangomis buvo sukurtos dvi pagalbinės organizacijos: American Friends of Captive European Nations (Pavergtųjų Europos Tautų draugai amerikiečiai) - kuriai pirmininkauja Christopher Emmet ir Conference of Americans of East-Central European Descent (Rytų ir Vidurio Europos kilmės amerikiečių Konferen-

cija) su prel. Jonu Balkūnu pirmininku.

Trejetą metų iš eilės turėjome galimybę i PET sesijų atidarymą atsikviesti iš Europos po vieną kiekvienos delegacijos narį. Mūsų delegacija buvo atsikvietusi pulk. J. Lanskonskį iš Paryžiaus, dr. Petrą Karvelį iš Vokietijos ir dr. Edardą Turauską iš Prancūzijos. Tuo būdu jiems buvo su daryta galimybė vietoje susipažinti su PET veikla ir su lietuvių išeivių organizacijoms ir problemomis JAV-se.

PET Seimas savo sesijas kas met pradeda tą pačią dieną, kai metinei savo sesijai renkasi Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja, t.y. trečiąjį rugsėjo mėn. antradienį. Tuo laiku yra taip pat renkami PET pirmininkas, vicepirmininkas ir generalinis sekretorius vieneriems metams. Pet susikūrus aš buvau išrinktas Lietuvos delegacijos pirmininku. Eilę metų pirmininkavau PET Politinei Komisijai, 1959-60 m. sesijai buvau išrinktas PET vicepirmininku, gi 1960-61 m. sesijai - pirmininku. Antrą kartą PET pirmininku buvau išrinktas 1963 m., o 1971 m. ir 1972 m. jos vicepirmininku.

Be New Yorke atliekamų nuolatinių darbų, Bendrųjų reikalų komiteto nariai lankosi Washington Valstybės Departamente ir Kongrese. Jie yra buvę priimti Valstybės sekretoriaus John Foster Dulles, pasekretorių Dillon ir Bohlen, Europos reikalų skyriaus vedėjų ir jų pavaduotojų, taip pat ir Rytų Europos skyriaus viršininkų, o Kapitolyje - Senato ir Atstovų Rūmų užsienių reikalų komisijų pirmininkų ir narių, senatorių J.F. Kennedy, Douglas, Dodd ir daugelio kitų, Atstovų Rūmų pirmininkų (speakerių) - John McCormick, Albert - ir beveik visų valstijų kongresmanų. Prezidentui Eisenhoweriui 1959 m. pasirašius Pavergtųjų Tautų Savaitės įstatymą (Captive Nations Week Bill) kasmet, kol lėšos leido, surengdavome priėmimą Senato ir Atstovų Rūmų nariams bei spaudai. Nuo to laiko Pavergtųjų Tautų Savaitė yra virtusi savo rūšies institucija, minima ne tik New Yorke ir Washington, bet ir daugumoje valstijų, kurių gubernatoriai ir sostinių burmistrzai skelbia tą progą proklamaciją, vyksta pamaldos visų tikybų bažnyčiose ir šventovėse. Ypač iškilminga tos savaitės pradžia - pirmasis

sekmadienis - yra atžymimi New Yorke ir Chicagoje. Ta proga daug prielankumo pavergtiesiems parodydavo kardinalas Spellman, kuris asmeniškai New Yorke St. Patrick Katedroje dalyvaudavo pamaldose už pavergtąsias tautas, o po pamaldų priimdavo tų tautų atstovus. Burmistrzai R. Wagner ir J. Lindsay Pavergtųjų Tautų Savaitės progą N.Y. rotušėje priimdavo PET delegaciją, tardavo žodį ir įteikdavo savo proklamaciją. Plataus visuomeninio atgarsio Amerikoje, Europoje, Pietų Amerikoje, Australijoje ir Naujoje Zelandijoje rado PET suorganizuota sovietų reikišimosi vaizdų paroda - Soviet Empire 1917-1958. Si paroda dokumentiniai pavaizdavo sovietinės sistemos priemonės ir padarinius, terorą, masinės žudynės ir masinės deportacijos, vadinamą beklasę visuomenę Rusijoje ir jos pavergtuose kraštuose, Vengrijos sukilimo numalšinimą, sovietų teroro žiaurumus Baltijos valstybėse, ir pan.

Savo priimtus raportus ir rezoliucijas, taip pat ir memorandumus PET siunčia laisvųjų valstybių delegacijoms, Europos Tarybai Strasburge ir kitoms tarptautinėms organizacijoms, kaip kad NATO, Tarptautinei Unijai ir kt. PET leido mėnraštį anglų kalba 'ACEN News', leidinius ir komunikatus spaudai anglų, prancūzų, vokiečių, ispanų ir arabų kalbomis.

1964 m. PET nukaldino jubiliejinį medalį savo dešimtmečiui atžymėti, kurį įteikė senatoriams, kongresmanams ir kitiems pavergtųjų tautų draugams tiek JAV, tiek ir kituose žemynuose.

(Atkelta iš 1 psl.)

1922 metų konstitucija pilietybės teisę pripažino tik tiems svetimos valstybės piliečiams, kurie Lietuvoje išgyveno 10 metų). Nuo 1924 metų ir sovietai pilietybę pradėjo risti su gyvenamąja vieta. Savo piliečiais laikė tuos, kurie 1917 m. lapkričio 7 dieną buvo caro Rusijos piliečiais ir pilietybės nebuvo nustoje. Prasidėjusi atsiskyrimo nuo likusio pasaulio tendencija buvo apvainikuota 1947 metų įstatymu, kuriuo sovietų piliečiams buvo uždrausta tuoktis su užsieniečiais. Tas potvarkis buvo panaikintas Stalinui mirus.

Palyginimui vėl vertėtų prisiminti, kad nepriklausomoje Lietuvoje greitai iškiolo Amerikos lietuvių pilietybės klausimas. Iš principo niekas negali būti dviejų valstybių pilietis. Tai numato dabartinis sovietų pilietybės įstatymas, tai numatė ir visos Lietuvos konstitucijos, tačiau 1928 m. mūsų konstitucijoje buvo įsakmiai pasakyta:

"Lietuvos pilietis tačiau nepraranda savo pilietybės teisių, patapęs kurio Amerikos krašto piliečiu, jei atlieka tam tikras įstatymo nurodytas pareigas."

Tai nevisai atitinkas tarptautiniams papročiams nuostatas buvo 1938 m. pakeistas taip:

"Piliečiu gali būti priimtas:

1. lietuvis, apsigyvenęs Lietuvos Valstybėje;

2. nelietuvis, išgyvenęs Lietuvos valstybėje bent 10 metų;

3. asmuo, nusipelnęs Lietuvos valstybei."

Čia pirmą kartą mūsų konstitucijoje pagal tuo laiku beveik visoje Europoje vyravusius nacionalistinius vėjus buvo padarytas skirtumas tarp lietuvių ir nelietuvių. Kitokio tipo negu liberaline 1922 m. 1938 m. konstitucija jau turėjo kiek kitokią pažiūrą į žmogų ir jo pareigas valstybei, kartu įpareigojanti ir valstybę pagal 59 str. siekti, "kad negalintieji aprūpinti save ir savo šeimą būtų aprūpinti."

Visa tai teorija, bet kaip su praktika? Visų pirma reikia atsiminti, kad nepripažįstant Lietuvos pajungimo, mes niekad nebuvome sovietų piliečiais. Tam geras precedentas yra Jaltos susitarimas, pagal kurį vakariečiai išipareigojo grąžinti sovietų piliečius. Kaip matyti iš neseniai britų spaudoje pasirodžiusių diskusijų tuo klausimu, britai niekad nemanė, kad tas nuostatas taikomas baltams ar pabėgėliams nuo Rusijos revoliucijos, nors kai kurie pareigūnai norėjo elgtis kitaip. Todėl triukšmaujant dėl dabartinio įstatymo galima sudaryti nepageidaujamą įspūdį, kad mes patys save laikome buvę Sovietijos piliečiais.

Antra, net sovietų įstatymas numato savo 29 str.:

"Jei tarptautinė sutartis, kurios dalyvis ir SSSR, nustato skirtingas nuo šio įstatymo nuostatas, tai reikia laikytis tarptautinės teisės."

To nepaisant, nuostatas, kad tik visąjunginė Aukščiausioji Taryba gali atleisti nuo sovietų pilietybės su iš jos išplaukiančiais išipareigojimais asmenis, nors jie gyventų ir užsienyje, verta didžiausio protesto, nes prieštarauja elementarinei žmogaus teisei, nors tie nuostatai daugumos mūsų ir neliestų.

FIRST CLAS DIE MAKER
GOOD BENEFITS. QUEENS LOCATION. SALARY OPEN. CALL (212) 898-8300. Ask for JOE. (25-39)

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Išėivijos kraitis Lietuvai

Antanas Juodvalkis

ALT S-gos seimo posėdžiam pasibaigus, po trumpos pertraukos, prasidėjo numatytos svarstybos - tema "Išėivijos kraitis Lietuvai". Svarstybų dalyviais pakviesti žurnaliste Jūratė Statkutė-Rosales iš Venesuelos ir rašytojas-žurnalistas Vytautas Alantas iš Detroido. Moderavo Jonas Jurkūnas.

Pristatydamas prelegentus J. Jurkūnas pastebėjo, kad svarstybų dalyviai yra vienas iš Pietų, o antras iš Šiaurės, tad bus įdomu išgirsti jų, gal skirtingas, nuomones. Tema - "Išėivijos kraitis Lietuvai" - įdomi ir aktuali. Ar toks kraitis iš viso yra, ar jis pakankamas, ar mes galime išsėtis ant pasiektų aukštumų, ar dar labiau reikia įtempti kūrybines jėgas, kad galėtumėm didžiuoti savo įnašą į lietuvių tautos lobyną.

Žurnalistė Jūratė Statkutė de Rosales, Dirvos skaitytojams yra pažįstama iš jos aktualijų ir įdomių straipsnių.

Rašytojas Vytautas Alantas žinomas daugelio knygų - dramų, romanų, novelių - autorius, Dirvos bendradarbis praėjusių metų novelės konkurso laimėtojas.

Pirmoji kalbėjo Jūratė Statkutė de Rosales. Ji pažymėjo istorinių šaltinių reikšmę Lietuvos praeičiai tirti. Jai pavyko surastikronikas, kuriose rašoma apie Baltų gyvenimą XV-XIV amžiuje prieš Kristų. Pabrėžė demografinio proceso reikšmę ir archeologinius tyrimus. Dėl šaltinių nežinojimo mes praradome 2000 metų. Jei tie šaltiniai būtų buvę

žinomi anksčiau, tai Lietuvos įtaka į Europos tautų istoriją būtų nuėjusi visai kita linkme

J. Statkutė de Rosales ragino naudotis surastais šaltiniais ir grąžinti tautai prarastus 2000 metų. Negalima Lietuvos istoriją skaičiuoti nuo XII šimtmečio, kai surasti nauji šaltiniai-kronikos kalba apie XV-XIV a.pr.Kr. Prašė istorikų susilaikyti nuo Lietuvos istorijos leidimo iki pasirodys jos išverstos, tik ką atrastos kronikos (knygai ieškomas leidėjas) laida.

Svarstybos metu Jūratė Statkutė de Rosales savo pranešime išryškino šiuos faktus:

1. Išėivija jau sukrovė įspūdingą kraitį Lietuvai - didžiasias įnašas yra grožinės literatūros srityje.

2. Šiuo metu "kraičio krovimo" sąlygos keičiasi. Prieuga karta, kuri yra nepajėgi testuoti grožinės literatūros tradicijas, bet kuri galėtų duoti labai vertingą įnašą mokslinėse srityse, kaip -

(a) Demografijos srityje. Su tautos didėjimu ar mažėjimu yra surištos psichologinės, ekonominės bei socialinės priežastys, kurių tyrimas turėtų būti lietuviams "pirmos eilės" klausimas.

(b) Geopolitikos studijos (pav. II-ojo Pasaulinio Karo metu JAV-bėse išleistos geopolitinės studijos apie Rytų Europą vėliau nulėmė Yaltos susitarimus).

(c) Istorija ir jai artimos mokslo šakos, liečiančios baltų kultūros tęstinumą Pabaltyje nuo 2.000 m. pr. Kr.

Svarstybų metu Jūratė Statkutė de Rosales ir ir Vytautas Alantas. A. Plausinaičio nuotr.

(d) Tautosakos, tautodailės ir t.t. srityse, vakaruose galėtų būti nustatyti vienodi klasifikacijos metodai. Pav., latvių ir lietuvių folkloro (šokio) klasifikacijos metodai tenai yra skirtingi, greičiausiai dėl rusų politikos priežasčių. Norint šiuo metu išvesti baltų folkloro bendro vaizdo samatą, reiktų keisti visą klasifikaciją.

Šių, ir įvairių kitų, studijų būtina sąlyga turėtų būti "tautinis egoizmas", t.y. aiškus ir bekompromisinis savo tautos interesų supratimas, nepasiduodant kitų kraštų (kuriuose gyvename) interesų suformuotiems kriterijams.

Vytautas Alantas savo kalboje buvo realus, tvirtai atsirėmęs į žemę ir kalbėjo apie mūsų kraitį Lietuvai, kaip motinų duodamą kraitį ištekančioms dukterims (jo kalba spausdinama atskirai).

Po paskaitų moderatorius J. Jurkūnas susumavo iškeltas mintis ir leido statyti klausimus prelegentams. Klausimų buvo įvairių ir, kaip paprastai, nukrypo į politiką. Kam teikti primenys: politiniams ar kultūriniais reikalams? Klausimas slidas ir jautrus. V. Alantas aiškino, kad politiką sunku atskirti nuo kultūros. Todėl reikia remti ir vieną ir kitą, tik nepervertinti ir neatitverti užtvaramis.

Gal jautriausias buvo paskutinis klausimas: ar reikia palaikyti ryšį su okupuota Lietuva? V. Alantas suskirstė pavergtą tautą į tris kategorijas: vieni dirba okupantui iš ištikinimo, kiti dėl karjeros, o didžiausioji tautos dalis yra priešinga okupantams, bet gyvena, kad reikia gyventi. Išėiviai turi palaikyti ryšį su tauta kad jautų jų gyvenimo pulsą ir neatitiktų nuo realybės. Ryšiai turi būti tokie, kad nekenktų bendrai linijai ir neremtų okupantų užmačių, priimtų visam kraštui.

Svarstybos užtruko porą valandų ir J. Jurkūnas, padėkojęs prelegentams bei klausytojams, jas uždarė, nors dar buvo norinčių kalbėti, ypač paskutiniu jautriu klausimu.

Reikia pasidžiaugti svarstybų eiga ir prelegentų pareikš-

NEITIKĖTINA KNYGA

Jos vardas: "Pietryčių Pabaltijo etninė praeitis"; autorius — Paulius Kušneris. Paėmus į rankas ir pažvelgus į antraštinio puslapio antrą pusę, sunku tikėti akimis. Kaip galėjo atsitiikti, kad laisvojo pasaulio lietuviai išvertė ir išleido komunistų mokslininko parašytą ir Maskvoje Sovietų Akademijos leistą knygą?!

Tiktai ją bevartant ir, pagaliau, atidžiau beskaitant, paaiškėja, kad ši knyga yra sunkiai tikėtina sovietinės sistemos klaida, ir kad, ją išleidžiant, komunistai padarė neatitaisomą žalą savo pačių planams. Kaip, greičiausiai teisingai, 161 puslapyje pastebi dr. Domas Micuta, sovietus 1950-1951 metais nugąsdino sen. Roberto Tafto politinė programa, kandidatuojuojant į Amerikos prezidentus. Atrodė, kad jam laimėjus rinkimus, Amerikos politika kovą už rusų pavergtų tautų nepriklausomybę, panaikinant visus komunistams pataikaujančius, Jaltoje ir kitur padarytus, slaptus susitarimus. Nenorėdami, kad tokiu atveju Rytprūsiai būtų grąžinti vokiečiams, sovietai nusprendė daryti viską, kad įrodžius jog jie priklauso lietuviams ir įsakė savo mokslininkams skubiai paruošti rimtą veikalą šia tema. Tik knygai pasirodžius, jie galutinai įsitikino, kad Eisenhoweris Tafto ir savo paties programos nevykdys. Knyga buvo tučtuojau išimta iš apyvartos ir sunaikinta — bet jų nelaimei vienas jos egzemplio-

rius pasiekė laisvąjį pasaulį.

Knygos originalas turėjo du tikslus. Pirmoji jos dalis pristato etninių teritorijų tyrinėjimo mokslinę metodiką: t. y. kaip tiksliai nustatyti, kuriai tautai kuris nors žemės paviršiaus plotas priklauso ar priklauso — ir kaip pagal tai išvesti įvairias tautas skiriančias ribas. Mokslinis ir objektyvus atsakymas gali labai daug padėti sprendžiant nuolatinius tautų tarpusavio ginčus, vieni kitų kaltinimus bei niekinimus; dažnai ir neužbaigiamus karus. Nors autorius yra vadinamas pasauliniu kultūros materialinių apraiškų kartografavimo specialistu, bet "materialinės vertybės" jam apima ir tautos kalbą, meną, papročius: kiek visa tai galima atpažinti, pradedant seniausiom archeologinėmis iškasenomis, pirmaisiais istoriniais dokumentais; vietovardžiais — vandenvardžiais — ir baigiant paskutinių šimtmečių statistikomis, žemėlapiams bei objektyviomis ir tendencingomis daugybės mokslininkų išvadomis. Ir nors autorius savo mintyse yra nekartą "dialektinio materializmo" varžomas, jis negali neiškelti ir labai didelės, ne tik tautinės sąmonės, bet net religijos svarbos.

Antroji knygos dalis šią mokslinę metodiką praktiškai pritaiko sovietų 1945 metais okupuotai Rytprusių daliai, kuri buvo pavadinta "Kaliningrado sritimi" ir prie grynai rusiškos Leningrado apskrities. Nenuostabu, kad dėl šios dalies, knyga sovietams tuoj pat pasidarė be galo nemaloni: autorius neginčijamai įrodo, kad ne tik "Kaliningrado

(Nukelta į 6 psl.)

REMKIME IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESĄ

Aukas prašome siųsti:

IV PLJK
c/o PLB Būstinė
5620 So. Claremont Ave.
Chicago, Ill. 60636

IV PLJK paremti siunčiu \$.....

(vardas, pavardė)

(adresas)

(zip)

Čekius rašyti LITHUANIAN YOUTH CONGRESS
vardu.

VLADĖ STANČIKAITĖ-ABRAITIENĖ — Joninių naktis.

VIDURVASARIO ŠVENTĖ...

STEFANIJA STASIENĖ

Trumpiausią vasaros naktį atžymėti jau priešistorinės tautos turėjo tam tikras apeigas. Anglijoje tą naktį akmens amžiaus dvasiškiai ir išminčiai rinkdavosi prie sukrautų didelių akmenų ir ten atlikdavo įvairius būrimus bei ateities spėjimus. Tuo tarpu kitos tautos atžymėdavo tą naktį savitu būdu, dažniausia surištu su tikiybinių apeigom ar kasdieniniu darbu bei užsiėmimu. Čia aptardavo ūkio reikalus, sėjos ar derliaus nuėmimą, bei akmens įrankių patobulinimą.

Vėliau į vidurvasario nakties apeigas įsijungė visi žmonės ir sukūrė linksmesnio pobūdžio tradicijas paremtas dainomis, šokiais, laužais ir kitokiomis linksmybėmis.

Akmens amžiaus technika ir tradicijos seniai užmirštos, tačiau vėlesnių amžių vasaros vidurnakčio papročiai ir šiandien dar gyvi. Šias tradicijas ryškiausiai išlaikė gyvas tautos gyvenusios ir tebegyvenančios prie Baltijos jūros, t. y. lietuviai ir latviai. Tai gintaro pakrantės tautos gaivinašios ošiančių Baltijos bangų bei stipraus sakų kvapo besiliejančio iš į jūrą palinkusių pušų. O iš jūros išplauti gintaro gabalai nuolat primena sustingusias mūsų tautos ašaras, kuri jau prieš daugelį metų nešė sunkų svetimųjų jungą.

Tačiau tai kas tautai brangu niekas išrauti iš žmonių širdžių nepajėgė. Visą tai ką praeitis lietuviui dovanojusi jam ir šiandien brangu ir nepakeičiama. Ir šiandien klausantis gamtos balso, t. y. jūros ošimo ir pušų šlamėjimo, nesunku pajusti vidurvasario nakties mistiką ir išgyventi Joninių nakties nuotaiką.

Kaip žinome Joninės buvo švenčiama šv. Jono dieną, birželio 24. Tačiau svarbiausios apeigos buvo at-

liekamos Joninių išvakarėse. Ši naktis buvo laikoma pilna burtų, kurioje siausdavo raganos bei kitos piktosios dvasios. Ir buvo manoma, kad raganos kenkia žmonėms, gyvuliams bei augalams, todėl aukštesnėse vietose būdavo deginami laužais. Mat iš aukštos vietos toli apšviesdavo gyvenvietes, laukus, pievas bei miškus, kuriuos tą naktį raganos galėdavo užburti ar kaip kitaip pakenkti. Tad tokią naktį kada gamta pačiame grožyje ir gajume, žmonės norėdavo užtikrinti, kad niekas šiam grožiui nepakenktų, bei derliaus nesunaikintų. Kaip žinome laukams gresia pavojus nuo visokių piktžolių, žmonėms ir gyvuliams karščių metu nuo epidemijų. Todėl sveikatai apsaugoti žmonės Joninių išvakarėse rinkdavo įvairias gydomas reikšmes žoleles bei gėles. Tai paprastai vadindavo kupoliavimu, nes jos buvo renkamos dainuojant tam tikras dainas. Tačiau po šv. Jono šios žolės jau nebetenka savo gydamos galios, nes raganos tą galią panaikina. Iš surinktų žolių būdavo pinami vainikai, kuriuos sudžiovindavo vaistams arba jais darydavo įvairius būrimus mergaitėms metant per petį ar plukdant vandeny. Būdingiausia iš renkamų vaistažolių gal yra Jonažolė. Sakoma, kad ji išgydo 100 ligų. Jos lapeliai žiūrint prieš saulę atrodo tarsi adatomis subadyti. Todėl ir sukurtas sekantis padavimas.

Kartą mergaitė su Jonažole yra išgydžiusi sužeistą karžygį. Sužinojusi tai ragana nepaprastai supykė ir nesitverdama pykčių apspiaudė Jonažolę ugnimi. Tokiu būdu jos lapeliuose ir atsirado tos skylutės. Tačiau iš tikrųjų tai ne skylutės, o vaistinių medžiagų, — eterinių aliejų, atsargos.

(Atkelta iš 5 psl.)

sritis" buvo nuo amžių lietuvių apgyventa, bet kad ir visi Rytprūsiai yra ne slavų ar germanų, bet baltų teritorija.

Lietuviškasis vertimas kaip tik ir apima šią antrą dalį. Čia visos Rytprusių, ar tiksliau: Pietryčių Pabaltijo, "materialinės vertybės" yra peržvelgiamos nuo priešistorinių laikų iki vokiečių riterių įsibrovimo; nuo prūsų sunaikinimo iki kovų su lietuvių tautiniu judėjimu XIX šimtmetyje bei nacionalsocialistinio laikotarpio. Su pajuoka iškeliami eilės vokiečių "mokslininkų" klastojimų pavyzdžiai; su pasipiktinimu aprašomos jų pareigūnų, dvasiškių, mokytojų brutalių nutautinimo pastangos. Nors, savaime aišku, autorius nei vienu žodžiu neužsimena apie sovietų 1945 metais vykdytas žudynes ir krašto kultūros naikinimą, bet jis neturi nei mažiausios abejonės, kad jei ne šimtmetinis vokiškasis genocidas, "Kaliningrado sritis" (ir greičiausia didžioji visų buvusių Rytprusių dalis) šiandien būtų Lietuva.

Kadangi istorija dar nesibaigė, sunku pasakyti kas Pietryčių pabaltijys bus ateity. Tai priklausys ir nuo šios knygos bei jos skaitytojų. Nors, nebūdama romanas bet studija, ji nėra lengvai skaitoma, bet ją baigęs nevienas jaus patenkinimą galėjęs susipažinti su, dažnai mūsų gana paviršutiniai liečiamų, problemų giliu, moksliniu sprendimo būdu. Ji be abejojimo paskatins ir nevieną mūsų mokslininkų dar geresnėms, tiek pietvakarinės Lietuvos tiek ir visų kitų jos sienų, studijoms.

Knyga labai švariai atspausdinta, skoningai įrišta; su netoli šimto nuotraukų, piešinių, kartogramų bei žemėlapių; su Sauliaus Girniaus 15 puslapių angliška santrauka ir dr. J. Puzino, P. Joniko, J. Gimbuto, J. Peteraičio, D. Micu-

šios žolės arbata nepaprastai aromatinga ir sveika skrandžiui. Joninių dieną jonažolės surenkamos ir tamsoje išdžiovinamos. Kai išdžiūna, tai nuo šakelių nuskabomi lapeliai su žiedeliais ir sudedami į sandariai uždaramą dėžutę ar stiklinę.

Tad daugybė gražių papročių bei apeigų suteikia vidurvasario naktį mistikumo, paslapties bei antgamtinės jėgos. Ar tai būtų paparčio žiedo ieškojimas ar kitos šios nakties paslaptys,

Šiandien visa tai liko tik graži pasaka ir vienas iš brangakmenų ilgoj mūsų tautosakos grandinėje.

Neitikėtina knyga...

tos, J. Dainausko pastabomis. Kaina tik 10 dolerių. Žvelgiant į visus vertėjus (A. Tenisonui), bendradarbiams ir rėmėjams duodamus kreditus ir žinant ilgą jos paruošimo bei pasirodymo istoriją, per daug kukliai minimas jos pagrindinis organizatorius miškų inž. Vincas Žemaitis, be kurio šios knygos šiandieną tikrai neturėtume.

(kv)

ROCHESTER

PAKILIOS MOKYKLOS PABAIGTUVĖS

Rochesterio lituanistinė mokykla per Sekmines (birželio 3 d.) baigė mokslo metus. Po pamaldų parapijos salėn susirinko tėvai su savo atžalynu, artimaisiais ir svečiais. Minėjimas visus traukė pagyventi šventiška mokyklos pabaigtuvių nuotaika ir kartu pareikšti padėką mokytojams už kilnų pasišventimą, atliktą auklėjimo ir mokymo darbą lietuviškoj dvasioj, įdiegiant jaunose širdyse gilius tėvynės meilės jausmus.

Mokyklos vedėjas Br. Krokys trumpai žvelgė į mokyklos nueitą kelią, išriškindamas jos reikšmę ir paskirtį. Taip pat apibūdino mokyklos šventės programos turinį, pažymėdamas, kad šiemet 12 metų kurso mokyklą baigė du mokiniai: Raimundas Tamošiūnas ir Raimundas J. Kiršteinas. Šiais mokslo metais mokyklą lankė 33 mokiniai. Mokykloje dirbo šie mokytojai: kun. T. Justinas Vaškys, prof. dr. A. Klimas, Br. Krokys, A. Kiršteinienė, K. Miškinienė, R. Tamošiūnas, G. Skučienė, G. Tamošiūnaitė ir V. Žmuidzinai.

Tėvų komiteto pirmininkas V. Lelis padėjo klebonui J. Vaškiui už paramą

ir gražiai atremontuotas mokyklas klases. Baigusius mokyklą tėvų komitetas apdovanojo vertingomis lietuviškomis knygomis. Rašytojas J. Jankus irgi įteikė savo kūrybos po knygą. Be to, komitetas padėkodamas mokytojams už darbą, kiekvienam davė tautišką juostelę, skaitant knygą lapams atskirti.

Pirmą meninės programos dalį atliko pasirodymais atskirų klasių mokiniai. Pavieniai ir grupėmis deklamavo patriotiškus eilėraščius, kiti gi paskaitė iš knygelių. Vyresniųjų mokinių grupė suvaidino iš rašytojo Balio Sruogos ištrauką "Aitvaras tęsėjo". Paruošė ir režisavo Izabelė ir Vytautas Žmuidzinai. Suvaidino gerai, be priekaištų. Publika ilgai plojo.

Toliau vyko mokyklos chorelio pasirodymas, Br. Krokio vadovaujamas. Padainavo 4 mėgiamas liaudies dainas, K. J. Kiršteinui akordeonu grojant. R. Kiršteinaitė, A. Lelytė ir L. Alvarado gražiai padainavo iš Brazdžionio poezijos "Per pasaulį keliavo žmogus". Dainos klausytojus linksmai nuteikė ir jie ėmė sykiu su choristais dainuoti.

G. Skučienei vadovaujant, berniukai su mergaitėmis linksmai pašoko 4 tautiškus šokius, kurie žiūrovams patiko ir linksmai nuteikė. Jie šoko, kaip suaugę jaunuoliai. Tai ir katučių jiems nepagailėjo.

Šiemet irgi mokykla pasirodė su savo leidinėliu PLUNKSNA 24 puslapių. Turinys įdomus, mokinių rašinėliai patrauklūs.

Redagavo Raimundas J. Kiršteinas, viršelį piešė L. A. Vismanas, atspaudė Br. Krokys.

Pabaigtuvės buvo linksmos, publika nenuobodžiavo. Visi skirstėsi Sekminių švenčių pakilusia nuotaika.

J. Mšks

PROTOTYPE SHEET METAL LAYOUT AND FABRICATION

Autodynamics Corporation has full time, long range, first shift job openings.

We require people with experience in automotive and non-automotive prototype sheet metal layout, forming, fabrication, welding and finishing.

IN ADDITION, WE NEED, RETIREES WITH PROTOTYPE VEHICLE BUILD EXPERIENCE

Earn some or all of your allowable maximum annual wage in less than 2 months.

We have immediate part time or full time job openings on the first or second shift. We need experienced people for:

WOOD STYLING MODELS FIBERGLASS LAY-UP & PLASTERS

We Pay Top Money for Top People.

AUTODYNAMICS CORPORATION

29380 Stephenson Hwy.,

Madison Hgts., Mich. 48071

Apply in person or call 313-548-8100

Amerikos lietuvių kraitis

Lietuvai

Vytautas Alantas

Rašytojas Vytautas Alantas.

A. Plaušiničio nuotr.

Kas yra kraitis? Kraitis yra gėrybės, kurias jaunoji nusi-
neša tekėdama į jaunojo sody-
bą. Tai yra vienkartinė jauno-
sios tėvų piniginė ir daiktinė
dovana jaunajai šeimai prasi-
kurti. Tuo tarpu išeivijos krai-
tis Lietuvai štai jau trunka
šimtą su viršum metų ir be
abejo truks, kol bus gyva išei-
vija ir kol gyvuos Lietuva. Tai
yra ne vienkartinė, o nuolati-
nė dovana tėvynei. Tad tar-
čiau būtų tiksliau šią temą nu-
sakyti: Išeivijos įnašas į lietu-
vių tautos kultūrinį, ekonomi-
nį bei politinį gyvenimą.

Dar norėčiau atkreipti dė-
mesį ir į tai, kad žodžių 'krai-
tis' ir įnašas' sąvokos šiuo atve-
ju nėra aiškiai apibrėžtos. To-
liau aš minėsiu išliekančius
įnašus, bet kaip prie tų stam-
bių išliekančių laimėjimų pri-
eita - kitaip sakant, iš kokių
šaknų tie dideli medžiai išau-
go - mes niekad nesuseksime.
Todėl aš ir noriu pabrėžti,
kad - imant plačiu mastu,
kiekvienas išeivio doleris, kiek
vienas suruoštas minėjimas,
demonstracija ar padarytas
demonstras Washington - viso-
kia veikla ir auka tautos labui
yra kraitis Lietuvai.

PIRMASIS LAIKOTARPIS 1868 - 1924

Mūsų išeivijos istorija į JAV
turi du ryškiai atskirtus laiko-
tarpus: pirmasis prasidėjo de-
vynioliktojo amž. antroje pu-
sėje - yra žinių, kad mūsų pir-
masis tautietis išlipo į dėsės
Samo krantą 1868 m. - ir
užtruko iki 1924 metų, kad
Amerika išvedė imigrantų kvotas.
Tad per pusę šimto
metų lietuvių tautos jaunų ir
pajėgiausių jėgų srautas plau-
kė per vandenyną į šį kraštą.
Manau, kad mes nelabai klys-
tame tvirtindami, jog Ameri-
koje ilgainiui atsirado apie
milijoną lietuvių. Nesakau
tiek išvykus iš Lietuvos, bet
kad tiek čia jų atsirado susikū-
rus šeimoms, atrodo, abejonių
nėra. Gal ir grįžo jų Lietuvon

kas penktas, kaip tavitina
Lietuvių Enciklopedija, bet
tas nukraujavimas ir gyvosios
energijos nustoymas padarė
tautai tokių nuostolių, kurių
joks kraitis atstoti negali ir ne-
atstos, dėl ko irgi nėra jokių
abejonių. Aš net būčiau lin-
kęs teigti, kad ta neatodairiš-
ka emigracija neigiamai pa-
kreipė ir pačią Lietuvos isto-
rijos eigą. Jei ne tas išeivijos
srautas, šiandien mes turėtu-
me ne 3, o greičiausiai 4 mili-
jonus gyventojų. Prisilaikydami
didžiųjų galybių kryžkelė-
je, gal tas milijonas ir nebūtų
nusvėręs politinių svarstyklių
mūsų naudai, bet vis dėlto 4
milijonų svoris būtų buvęs di-
desnis, kaip 3.

Pirmoji Amerikos lietuvių
išeivija rėmė Lietuvą trejo-
pai: ekonomiškai, politiškai
ir kultūriškai. To meto kultū-
rinis kraitis tėvynei negalėjo
būti nei gausus, nei reikšmin-
gas dėl tos paprastos priežas-
ties, kad atvykėliai pirmiau-
siai patys turėjo įsikurti, o
antrą vertus - neturėjo inteli-
gentijos. Bemoksliai kaimo
berneliai kažkokių kultūrinių
vertybių sukurti negalėjo. Jie
čia kūrė visokias organizacijas
steigė parapijas, kovojo su len-
kais, statė bažnyčias; atsiradus
inteligentų iš Lietuvos -
ėmė leisti laikraščius, knyge-
les, dainavo choruose, rengė
vaidinimus, žodžiu, tvarkėsi
ir organizavosi viduje pasiki-
virėdami, pasipykdami ir pa-
siskaldydami. Tik gerokai vė-
liau, atsiradus daugiau inteli-
gentinių pajėgų ir apsitvar-
kies viduje, buvo pradėta
kreipti dėmesio ir tokius kul-
tūrines apraiškas, kurios turi
išliekamos vertės. Čia pami-
nėtina 1896 m. įsisteigusi Tė-
vynės Mylėtojų Draugija, kuri
1910 m. išleido dr. V. Kudir-
kos 6 tomus raštų. L.E. tei-
singai sako, kad "TMD reikš-
mė lietuvių kultūrai buvo di-
delė, nes išleido 37 leidinius"
(L.E. 31 t.). Vėliau, 1956
metais, ta pati draugija išlei-
do Lietuvos Istoriją.

Jei pirmosios mūsų išeivių
bangos įnašas į Lietuvos kultū-
rinį aruodą buvo gan ribotas,
tai jos ekonominę paramą tė-
vynei reikia skaičiuoti milio-
nais dolerių. Ji ėjo trim krypti-
mis: išvykėliai rėmė dau-
giausia pinigais pasilikusius
gimnaisčius Lietuvoje, mūsų
organizacijos važiavo į Ameri-
ką rinkti pinigų savo reika-
lams, pati išeivija rinko pini-
gus Lietuvos valstybei. Pav.,
čia būtų paminėtina Lietuvos
Laisvei Remti Komitetas, ku-
ris 1919 m. pardavė Lietuvos
paskolos bonų už 800,000 do-
lerių. Vėliau, 1944 metais,
buvo įsteigtas Bendras Ameri-
kos Lietuvių Salpos Fondas -
BALFas - kuris lietuviams rėmė
ir teberama pinigais ir gėry-
bėmis. O pagaliau, kai pajū-
dėjo antroji lietuvių išeivių
tremtinių banga, kas gi mums
padėjo įsikurti, jei ne mūsų
anksčiau čia įsikūrę broliai?

Amerikos lietuviai visada
labai jautriai atsiliepdavo į
Lietuvos politinius įvykius. Bū-
tų tai buvęs Lietuvos de jure
pripažinimo klausimas - 1921
m. jie surinko milijoną para-
šų prašydami JAV pripažinti
Lietuvą de jure, ar tai būtų
buvę Vilniaus ar Klaipėdos
krašto reikalai - mūsų tautie-
čiai reaguodavo gyvai mitin-
gais, masinėmis demonstraci-
jomis, rezoliucijomis vyriausy-
bei ir t.t.

Tariant suglaustai, pirmo-
sios mūsų išeivijos bangos ry-
šiai su tėvyne buvo altruisti-
niai ir patriotiniai. Būtų net
galima tarti, jog jie Lietuvos
reikalais rūpinosi daugiau,
kaip kad vietinė politinė sce-
na. Jų indėlis į tautos ekono-
minį aruodą ir į politinę jos is-
toriją iš tikrųjų yra žymus, ir
jų kraitis Lietuvai nepamirš-
tamas.

ANTROJI ISEIVIŲ TREMTINIŲ BANGA

Antroji lietuvių tremtinių
banga klištelėjo per Atlantą
po Antrojo Pasaulinio karo.
Čia jau turime tiksliai žinias:
30,000 lietuvių pabėgėlių po
karo atvažiavo į JAV-bes.

Naujoji atvykėlių banga at-
gaivino ir atnaujino visą Ame-
rikos lietuvių kultūrinį bei vi-
suomeninį gyvenimą. Naujie-
ji ateiviai įsijungė į vietines
mūsų tautiečių organizacijas
arba kūrė naujas. Būdami in-
tektuališkai pajėgūs, jie ne-
trukus perėmė lietuvių išeivių
kultūrinio gyvenimo vadovy-
bę.

Imant aplamai, tremtinių
veikla nukrypo tomis pačiomis
linkmėmis, kaip ir ankstyves-
nės išeivijos. Mes ir toliau ko-
vojame dėl Lietuvos laisvės:
tautos reikalai mums rūpi ne-
mažiau, kaip ir mūsų pirmta-
kams. Naujosios išeivijos poli-
tinės kova Lietuvos laisvei at-
gauti, be abejo, bus įrašyta į
mūsų tautos istoriją, kaip la-
bai svarus kraitis.

Mes, kaip ir mūsų pirmta-
kai, kiek įmanydami remiame
ekonomiškai savo tautiečius
pavergtoje tėvyneje. Mes
jiems nepadedame statyti vie-

šų pastatų, neremiame orga-
nizacijų - kaip daryta anais
laikais, nes neleidžia okupa-
cinė valdžia; mūsų parama tė-
ra individualinio pobūdžio,
bet ji yra žymi, greičiausiai ir-
gi skaičiuojama milijonais do-
lerių.

Naujosios tremtinių išeivijos
veiklos akcentas krenta ant lie-
tuvybės išlaikymo ir tautinės
kultūros kūrimo sektorių. Ro-
dosi man, kad šiuo atveju išei-
vija savo misiją bus teisingai
supratusi. Pabrėžtina, kad
čia jau reikia kalbėti ne tik
apie vienokio ar kitokio krai-
čio krovimą į Lietuvos aruo-
dus, bet ir apie tautinių kultū-
ros tradicijų puoselėjimą bei
pratęsimą. Su nepriklausomy-
bės nustumimu mūsų tautinės
kultūros raida buvo brutaliai
užgniaujta. Mes, laisvojo pa-
saulio lietuviai, tapome vie-
ninteliais nesužalotos tautinės
kultūros puoselėtojais, netgi sa-
kyčiau kūrėjais. Istorinis liki-
mas uždėjo mums didelę gar-
bę, bet kartu ir triuškinančią
atsakomybę kūrybiškai gelbė-
ti ir neleisti išsekti grynai tau-
tinės kultūros tekmei. Tolesnė
jos plėtotė estafetę turėjome
perimti mes, tremtiniai. Zino-
ma, mes negalime turėti iliu-
zijų, jog tautinės kultūros pa-
žangą mes galime varyti visu
frontu - tam galimybių mes
neturime, bet kad mes galime
ir turime puoselėti laisvą lietu-
višką mintį - jokių abejonių
nėra.

Ką mes laimėjome lig šiol
puoselėdami tautinę kultūrą
rodo kad ir kai kurie čia pami-
nimi faktai:

Juozo Kapočiaus išleistos en-
ciklopedijos: didžiulė Lietu-
vių Enciklopedija ir 6 tomų
Encyclopedia Lituanica. Tai
yra pirmasis toks milžiniškas
to pobūdžio indėlis į mūsų kul-
tūros istoriją. Lietuvių tauta
to kraičio niekad neužmirš.

Pasirodė nemaža Lietuvos
istorijos bei jos šaltinių moksli-
nių veikalų ir yra planuojama
išleisti daugiau. Tai yra itin
svarbus indėlis į mūsų istorijos
mokslą, nes gi žinome, kaip
okupantai begėdiškai žaloja
Lietuvos praeitį. Mūsų istori-
jai daugiau ar mažiau pasi-
tarnaus tremtyje išleista gau-
soka memuarinė literatūra.

Daugiausia žmonių rūpes-
čiu yra išleista nemaža puikių
monografijų apie mirusius dai-
lininkus.

Paskelbta nemaža rimtų
informacinių veikalų apie Lie-

tuva anglų kalba: tokios lite-
ratūros mes labai stokojame.
Taip pat pasirodė ir pasirodys
lietuvių literatūros veikalų ver-
timai į anglų kalbą.

Kai kuriuos didesniuose lie-
tuvų kultūros centruose yra
surinktos lietuvių dailininkų
gausingos kolekcijos.

Chicagoje yra daug sutelk-
ta kultūrinės ir istorinės me-
džiagos Muzikologijos Archy-
ve, Pasaulio Lietuvių Archy-
ve, Balzicko Muziejuje, Lietu-
vių Kultūros Muziejuje Putna-
me ir, be abejo, daug kur ki-
tur. Visi čia paminėti ir ne-
paminėti išeivių sutelkti kul-
tūros lobiai bus mūsų tautai
kraitis. Daug yra surinkta kul-
tūros turto privačiose rankose,
būtent - paveikslų ir knygų.
Eventualiai ir tas turtas turė-
tų atitekti Lietuvai.

Reikia tartelt keletą žodžių
atskirai apie išeivijos meną.
Vešliai suklestėjo mūsų roma-
nas ir novelė - čia daug pasi-
tarnavo Draugo skelbiami kas
metiniai romano, ir Dirvos
skelbiami irgi kasmetiniai me-
cenato Simo Kašėlionio finan-
suojami novelės konkursai. Pa-
sirodo nemaža vyresnės ir jau-
nesnės kartos poetų kūrybos
rinkinių, sužydo tapybos me-
nas, negalima nusiskusti ir dai-
nos menu - geriausias tam pa-
vyzdys Čikagos Lietuvių Ope-
ra ir protarpiais surengiami
dainos didžiuliai festivaliai,
neatsilieka nuo jų ir šokių fes-
tivaliai.

Kalbant apie meno kraitį
Lietuvai, reikia turėti galvoje
tą dėsni, kad kiekvienas meno
kūrinys kalba pats už save. Jei
literatūros, muzikos ir tapybos
kūrinys turės išliekamos vertės
jam nebus jokių kliūčių nukris-
ti į bendrą tautos kultūros lo-
byną. Jei jis tokios vertės ne-
turės - nubyrės kažkur pake-
liui. Toks yra, sakyčiau, ne-
gailestingas kultūros pažangos
dėsnis.

Mes ne iš tolo neabejojame,
kad tauta priims mūsų sudėtą
medžiaginį kraitį. Tarčiau,
kad ir politinis kraitis tėvynei
labai pravers, bet tūlam kyla
abejonių dėl dvasinio kraičio.
Okupuotos Lietuvos kultūrinį
gyvenimą prievartauja Mask-
vos raudonieji dirigentai, - išei-
vijoje lietuviška mintis vystosi
laisvai. Tad ir atsiranda abe-
jonių, ar tos abi tekės subėgs
į vieną vagą, ar maskolių už-
terštas Nemunas įsileis kažkur
kitame pasaulio atkraštyje gi-
(Nukelta į 8 psl.)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet
kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 3/4 % — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2 % — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4 % — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2 % — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują
taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal
pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdė-
jus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Amerikos lietuvių kraitis Lietuvai...

(Atkelta iš 7 psl.)

musį upelį; žodžiu, ar mes be susiprasime savo tarpe?

Zinoma, iš to fakto, kad mūsų tautiečiai išeiviai, nuvažiuoję į Lietuvą, lengvai suranda bendrą kalbą su savo broliais, toli siekiančių išvadų gali ir nebūti galima daryti - politinėje veikloje kartais ir broliai pasidaro aršūs priešai, bet vis dėlto reikia pabrėžti, jog mus visus lietuvius tvirtai jungia lietuvių pagrindas, istorija ir kultūrinės bei konfesinės tradicijos. Aš ne kiek nesibaiminu, kad išeivija ir kraštas nebesurastų bendros kalbos.

Reikia turėti galvoje ir tai, kad išeivijos kraitis tėvynei ilgainiui mažės ir dėl natūralių priežasčių: senimas iškeliauja Amžinybėn, o labai didelė jaunimo dalis nusiskandina dėdės Samo katilė. Be abejo, atsiranda jaunų, energingų patriotų kovotojų už Lietuvos laisvę ir jos ateitį, bet, žinoma, jaunoji kovotojų generacija nebebus tokia gausinga, kaip vyresnioji. Aplanai kalbant reikia pasakyti, kad išeivijos kračio didumas tėvynei ateityje pareis nuo to, kaip ilgai užtruks raudonosios meškos siautėjimas Lietuvoje, o kad ji amžinai ne siautės - man nekyla jokių abejonių. Pagal dramos teorijos dėsni, jei pirmame veiksmo scenos kampe stovi šautuvas, tai antrame veiksmo jis turi šauti. Dabar vyksta pirmas veiksmas: kalami ginklai pagal šūkį - jei nori taikos, kalk ginklus, ir kartu vyksta aršūs psichologinis pasiruošimas karui. Tokio ginklavimosi, kaip

kad dabar, net ir vadinamos antigalybės ilgainiui nebepajęs pakelti ir nereikia būti jokių biblinių pranašų pasakius kad gal nereikės laukti nė jubiliejinių 2,000 metų, kol ta atominių garų pritvinkusi atmosfera sprogs.

Norėčiau dar porą žodžių tarti apie kraitį, kurį, mano nuomone, galėtų sukrauti Lietuvai tautinė srovė. Anuomet tautininkų ideologijos autorius ir formuotojas buvo Antanas Smetona. Kaip į jo ideologiją žiūri Amerikos išeiviai tautininkai - nesu tikras, nes niekur išsamesnių pasisakymų ne užtikau. Man rodos, kad Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga priklauso prie tokių organizacijų, kuri ne tik laviruotų tarp esamų susibūrimų, bet ir turėtų apibrėžtą politinę ir kultūrinę programą: sakyčiau, savo srovės ideologiją bei atsikūrusios Lietuvos politinės santvarkos jei ir ne detalizuotą programą, tai bent jos viziją. Mes, išeiviai, jau 30 metų šaukiame, kad atsikūrusi Lietuva būsianti demokratinė. Bet, gerbiamieji, demokratinių santvarkų yra visokių sistemų ir niuansų. Kokią demokratiją bei politinę ideologiją rekomenduotų laisvai Lietuvai tautinė srovė? Aišku, A. Smetonos politinė doktrina yra atgyvenusi - ją reikia keisti: o kaip keisti - tai, sugestionuočiau, ir būtų tautinės srovės misija ir kraitis Lietuvai.

Negaliu čia susilaikyti nepastebėjęs, kad jei mes dabar išgyvename mūsų išeivijos literatūros ir aplanai spaudos

sužydėjimo laikotarpį, jei atgijo visuomeninis bei organizacinis gyvenimas - tai tik dėka pokarinių ateivių, kurie išsivežė iš Lietuvos didelį kultūrinį bagažą. Lietuvai mes kraunome kraitį iš atsivežto iš tėvų nės kapitalo. Reikia pasakyti, jog prie to darbo vis daugiau ir daugiau prisideda ir jaunos pajėgos.

Leiskite man nors keliais žodžiais atkreipti jūsų dėmesį ir į kitą medžio pusę. Mes kalbame apie kraitį, kurį išeivija yra sukrovusi ir tebekrauna tėvynei, bet pamirštame apie tuos kračius, kuriuos mes, lietuvių tauta, štai jau per išstisus amžius krauname lenkams, rusams ir vokiečiams. Kokie kompiuteriai apskaičiuos kiek milijonų, o gal milijonų sukrovė lietuvių ateiviai į dėdės Samo bankus? Kokias milžiniškas teritorijas mes atidavėme savo kaimynams! Be to mes jiems davėme dinastijas, talen tus, karo vadus, mokslininkus, rašytojus, menininkus - davėme vakar, duodame šiandien ir dar nematyti to mūsų save susinaikinančio dosnumo galo. Teisybė, kiti mus per jėgą žiauriai apiplėšė, kaip ir šiandien vyksta nežmoniškas lietuvių tautos apiplėšimas, bet istorija sako, kad ir mes patys ištaisais luomais savanoriškai puolėme į svetimą glėbį, kaip tai vaizdžiai rodo mūsų bažnyčios nutautėjimas. Mes savanoriškai ar prievartaujami krauname milžiniškus kračius svetimiesiems, ir aš klausiu, ar nebus išmušusios penkios minutės prieš dvyliką pagalvoti - ir ne tik pagalvoti, bet ir ryžtis pasidaryti šykštiesiems išsigelbėjimo vardu, nes nuo to beatodairiško priverstinumo ir savanoriško dosnumo mes galų gali galutinai nukraujuosime biologiškai ir ir išsisemsi-me dvasiškai.

Ziūrint istoriškai, tai yra milžiniška, nesuprantama ir nepateisinama tautos savižudybė, kuri niekad nesibaigia. Juk mums, taip sumažėjusiai tautai, turėtų būti brangus kiekvienas tautos kraujo lašas, kiekvienas svetimu žodžiu pakeltas lietuviškas žodis, kiekvieno lietuvių kūrybinis darbas nubyrėjęs į svetimą aruodą. Būkime dosnūs savo tautai, aukokime jai savo kūrybą, energiją ir turtą, visaip kraukime kraitį tėvynei. Ir galų gale apsidairykime ir nebebūkime tokie savanoriškai bei savižudiškai dosnūs kitiems.

FIELD SERVICE ENGINEER

Newly located manufacturer in Ann Arbor is looking for field engineers. Minimum of 3 to 5 years experience desirable. Extensive traveling. Salary negotiable.

Contact:

PHOTON SOURCES INC.

4651 PRATT RD.

ANN ARBOR, MICH. 48150

313-973-0285

(19 27)

SCREW MACHINE

We have openings for individuals to set up & operate automatic screw machines.

BROWN & SHARPE & WARNER SWASSEY

Minimum 10 years experience.

FULL TIME, DAYS & NIGHTS.

Good company benefits, air conditioned plant, overtime.

Apply call or write to Vice President of Manufacturing

DETROIT FLUID PRODUCTS

3001 Grant Ave.

Bellwood, Ill. 60104

312-547-0500

An Equal Opportunity Employer M/F/H

(25-31)

OPPORTUNITY FOR SKILLED HELP

TO WORK AND LIVE IN A SMALL CONGENIAL COMMUNITY.

JOURNEYMEN OR 1ST CLASS MACHINISTS

Must be able to set up, work from blue prints & close tolerance

ALSO NEEDED

EXPERIENCED SHEET METAL FABRICATORS

FOR 1ST & 2ND SHIFTS.

Top wages and a complete benefit package.

4 hours from Ocean and 1 hour from Blue Ridge Mountains.

Apply call or write to: B. TAFEEC

WILLIS INDUSTRIES INC.

P. O. Box 335

Conover, N. C. 28613

704-464-5050

(25-27)

MACHINE DOCTOR

Small industrial brush manufacturer needs experienced, dependable individual to cure the ills, maintain and repair metal working machinery, lathes, presses, hydraulic and associated equipment.

Full Paid Benefits

Bonus Program

No City Tax

Excellent Pay

If this is your specialty reply to:

SPIRAL BRUSHES INC.

66 Ravenna Street

Hudson, Ohio 44236

MACHINISTS

FIRST AND SECOND CLASS. HAVE OWN TOOLS. READ BLUE PRINTS. POSITION OPEN ON ENGINE LATHE & TURRET LATHE, VERTICAL & HORIZONTAL MILLS.

- COMPETITIVE SALARY
- DISABILITY INSURANCE
- COMPANY PAID HOSPITALIZATION-DENTAL PLAN
- MAJOR MEDICAL
- LIFE INSURANCE
- PENSION PLAN

MG CECIL EQUIPMENT

6186 Norwalk Road

Medina, Ohio 44256

Equal Opportunity Employer

(23-32)

FOREMAN

We have an opening for an aggressive individual with strong supervisory and technical background in fabricating shop machines and procedures. Responsibilities include planning, directing and coordinating of departmental operations to meet production schedules.

The person should be a strong motivator of people and a self-starter.

Excellent opportunity with attractive benefits.

Please send resume or call 216-731-8000, Ext. 329. A. L. LICKERT.

EMPLOYEE RELATION SUPERVISOR

AM MULTIGRAPHICS-EUCLID PLANT

1200 Babbitt Road, Euclid, Ohio 44132

Equal opportunity employer M/F/H

(20-26)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITE SĮ

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.

Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

"Amber Holidays"

1979 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

VIENOS SAVAITĖS: Maskva/Vilnius

Liepos 12 — \$865.00 rugsėjo 26 — \$829.00

rugpjūčio 2 — \$865.00 spalio 10 — \$829.00

rugsėjo 19 — \$829.00

DVIEJŲ SAVAIČIŲ:

Rugpjūčio 8 — Leningradas 2, Vilnius 5, Ryga 2,

Maskva 2, Helsinkis 2 \$1189.00

gruodžio 19 — Leningradas 2, Vilnius 5, Ryga 2,

Maskva 2, Helsinkis 2 \$1045.00

VISOS GRUPĖS aplankys Kauną ir Trakus, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Ištaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES AN/OR GOVERNMENT APPROVAL. REGISTERED OHIO TRAVEL AGENT # TA 0324.

LIETUVOS ŠAULIŲ SUAŽIAVIMAS

Antanas Grinius

1979 m. gegužės 19 d. iš visų pusių ir visais keliais uniformuoti ir neuniformuoti šauliai rinkosi Chicagone į šaulių suvažiavimą. Čia atvykę ilgai stovėjo šaulių namuose eilėje kol susimokėjo registracijos mokestį ir gavo atstovo ženklą.

9:30 LŠST pirmininkas Karolis Milkovaitis tarė atidaromąjį žodį ir pasveikino į suvažiavimą atvykusius svečius ir atstovus.

Pirmoji suvažiavimą žodžiu sveikino gen. konsulė Juzė Daužvardienė. Į salę buvo įnešta 16 vėliavų ir sugiedotas Lietuvos himnas. Invokaciją sukalbėjo šaulių kapelionas kun. Jonas Borevičius. Atsistojimu ir tylos minute pagerbti mirę sąjungos šauliai. Toliau sekė sveikinimai žodžiu. Ramovėnų plk. Dabulevičius, savanorių plk. Jonas Švedas.

Suvažiavimą raštu sveikino Diplomatinijos šefas St. Lozoraitis, gen. konsulas A. Simutis, Lietuvos atstovai Kanadoje dr. Jonas Žmuidzinis, Washington dr. S. Bačkis, Londone V. Balickas, Vliko pirm. dr. Kazys Bobelis, Alto pirm. dr. Ka-

zys Šidlauskas, PLB pirm. V. Kamantas, Ramovės Chicagos sk. ir LB (r) Andrius Juškevičius, Vaidevutis Montautas, J. Šiaučiulis, A. Zinkus, K. Karūža, St. Pečesa ir kiti.

Po sveikinimų buvo išneštos vėliavos ir tuo baigta pirmoji dalis.

Darbo posėdis pradėtas 10:20 val. Karoliui Milkovaičiui pakvietus ir susirinkusiems pritarus: Joną Jasaitį — pirmininku, Petrą Petrušaitį — vicepirmininku ir Edmundą Vengianską, Juozą Mackonį, Kazį Paulaitį ir Kazį Tauką — sekretoriais.

Sudarytos komisijos: registracijos — Jūratė Jasaitytė ir Juozas Blazys. Nominacijų — Vladas Išganaitis, kun. Jonas Borevičius, Vincas Tamošiūnas. Balsų skaičiavimo — Stepas Paulauskas, Aldona Paulukaitienė ir Vincas Rinkevičius. Rezoliucijų — kun. Jonas Borevičius, Algirdas Budreckas, Povilas Kanopa ir Antanas Grinius.

Sudarius komisijas sekė Valdybos pranešimai. Juos padarė: LŠST pirmininkas Karolis Milkovaitis, išdinin-

Prie Romo Kalantos Šaulių S-gos pastangomis pastatyto paminklo Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje. Stovi iš kairės komp. A. Mikulskis, teis. A. Budreckas, muz. O. Mikulskienė ir S. Jokūbaitis iš Kanados.

kas Stasys Bernotavičius, ūkio-tiekimo sk. vadovas Petras Padvaiskas, jūrų šaulių vadovas Alfonsas Šukys, moterų sekcijos vadovė Stasė Cicevičienė, kultūros reikalų vadovas Stasys Jokūbaitis, jaunimo vadovas Vaclovas Markauskas, šaulių statuto komisijos pirmininkas Petras Petrušaitis, Tremties Trimito redaktorės St. Kaunelienės pranešimą perskaitė Lidija Mingėlienė, Kontrolės ko-

misijos aktą perskaitė Julius Pocius ir šaulių Sąjungos Garbės Teismo pirm. Marijonas Šnapštys. Pranešimai paeiliui buvo išdiskutuoti ir priimti.

Po pietų pertraukos, Vaidevutis Montautas išrenkamas LŠST centro valdybos garbės pirmininku. LŠST Centro Valdybos pirmininku buvo išrinktas Karolis Milkovaitis, kuris suvažiavimui pristatė tokią centro valdybą: Vladas Išganaitis — I vicepirmininkas, Jonas Jasaitis — II vicepirmininkas, dr. Kazys Pautienis — sveikatos vadovas, Stasys Bernotavičius — išdinininkas, Juozas Mackonis — sekretorius, Stasė Cicevičienė — moterų vadovė, Edmundas Vengianskas — jūrų šaulių vadovas, Adolfas Ramonis — ūkio-tiekimo vadovas, Antanas Markauskas — jaunimo vadovas, Vladas Petrošiūnas — šaudymo vadovas, Kazys Tautkus — spaudos-informacijos vadovas, kun. Jonas Borevičius — sąjungos kapelionas ir Algirdas Budreckas — teisinis patarėjas. Suvažiavimas į valdybą pasiūlė šiuos kandidatus: Alfonsą Šukį į jūrų šaulių vadovus, Aldoną Paulukaitienę į moterų vadovę ir Vincą Rinkevičių į valdybos narius. Balsuojant balsų dauguma išrinkti: Edmundas Vengianskas — jūrų šaulių vadovu ir Stasė Cicevičienė — moterų vadovė. Į Sąjungos garbės teismą išrinkti — pirm. dipl. teis. Marijonas Šnapštys, nariai Jurgis Baublys, Leonardas Šulcas ir Antanas Petrauskas.

Į kontrolės komisiją: Julius Pocius, Pranas Beinoris ir Jonas Kreivėnas.

Į Statuto komisiją: Petras Petrušaitis — pirmininkas, Vladas Išganaitis, Stasė Cicevičienė, Algirdas Budreckas ir Marijonas Šnapštys — nariai.

Suvažiavime dalyvavo ir balsavo 143 šauliai.

Suvažiavimo pirmininkui Jonui Jasaičiui perskaičius rezoliucijas ir jas plojimu priėmus, buvo perduota naujai išrinktam sąjungos pirmininkui sąjungos vėliava ir tuo baigtas darbo posėdis.

Gegužės 20 d. šauliai su vėliavomis dalyvavo Brighton Parko lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldose. Pamokslą pasakė sąjungos kapelionas kun. Jonas Borevičius. Mišių metu buvo ant altoriaus padėta A. ir O. Mikulskių iš Clevelando atvežta lietuvių partizanų vėliava. Po pamaldų šauliai vyko į Lietuvių Šv. Kazimiero kapines ir ten buvo atidengtas R. Kalantai šaulių sąjungos pastatytas paminklas. Paminklo atidaryme dalyvavo gen. konsulė Juzė Daužvardienė ir vysk. Vincentas Brizgys. Paminklą atidengė Vincas Tamošiūnas ir Vladas Išganaitis. O. ir A. Mikulskiai Lietuvos partizanų vėliavą perdavė šaulių sąjungos pirmininkui K. Milkovaičiui. Šį paminklą suprojektavo skulp. R. Mozoliauskas.

**MOKAME AUKŠČIAUSIĄ
NUOŠIMTĮ**

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$1,000
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$1,000
72 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%).

**PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS
REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ**

Už įnašus mokame

5 1/4%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

**MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.**

**Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION**

ATIDARYTA SEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-8552

6712 Superior Ave.
431-2497

13515 Euclid Ave.
681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

32800 Center Ridge Road
779-5915

Journeymen

OR

1st Class Skilled

TOOLMAKERS

AND

FIXTURE BUILDERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Progressive small manufacturer needs experienced toolmaker capable of fabricating milling and drilling fixtures for secondary operations. Excellent opportunity for right man. Wages and overtime open. Excellent fringe benefits.

AUTOMATIC TOOLING CORP.

521 ST. JEAN
DETROIT, MICH. 48214
(313) 822-9250

(21-25)

Journeymen

OR

1st Class Skilled

SURFACE GRINDERS

ID-OD GRINDERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. If you are experienced and looking for stable employment with excellent wages and fringe, plenty of overtime call:

313-822-9250

AUTOMATIC TOOLING CORP.

521 ST. JEAN
DETROIT, MICH. 48214

(21-25)

■ laiškai Dirvai

Mokslinis darbas su lietuviais ok. Lietuvoje nėra bendradarbiavimas su Sovietų Sąjunga

S.m. gegužės 24 d. Dirva išspausdino dr. A. Matulionio laišką, pavadintą 'Pastabos dėl mokslinio bendradarbiavimo su Sovietų Sąjunga'. Paprastai straipsnio antgalvė bent dalinai pasako apie ką ja me bus kalbama. Siame laiške to nesimato, nes dr. M. rašo apie siuntinių ar dovanų nuvežimą į Lietuvą 'padėti asmeniškai mūsų vargstantiems broliams tėvynėje dvasiniai (?) ir materialiai'. Tą daryti dr. M. leidžia, bet tuoj pat įspėja, kad tuo santykių palaikymas turėtų ir baigtis.

Toliau tame laiške dr. M. man prikašioja, kad aš darau didelę žalą mūsų vienybei. Tam pailiustruoti jis cituoja dalį mano laiškų, rašytų lietuviams gydytojams JAV-se ir Kanadoje, prašant paskirti aukų, už kurias norima nupirkti mokslinį aparatą ir jį perduoti Vilniaus medicinos instituto lietuviams mokslininkams dirbti bendrą tyrimo darbą su JAV-bių mokslininkais aterosklerozės, artrito bei vėžio ligose.

Tiesa, kad organizuoju vaju aukščiau išvardintam tikslui bei tiesioginiam moksliniam bendradarbiavimui medicinos srityje tarp lietuvių Lietuvoje ir JAV-bių (ne vien tik lietuvių) mokslininkų. Šią akciją pradėdamas gerai žinojau, kad mūsų tarpe yra ir tokių tautiečių, kurie dar ir dabar nesupranta, jog okupantas rusas ir okupuotas lietuvis nėra tas pats. Tuo naivumu pasinaudoja mūsų tautos nedraugai ir šiaip pigių gaudų skleidėjai, iškreipdami faktus ir sufabrikuodami prielaidas, kiršina visuomenę. Čia ir slypi tos žalos pradžia mūsų visuomenėje.

Kad nesukeltų bereikalingo erzelio, mūsų akcija buvo atsargi ir apgavota. Tas matosi iš sekančių faktų:

1. Oficialiai į Vilnių buvau pakviestas ne kaip lietuvis, bet kaip JAV-bių mokslininkas, dirbęs Cleveland Clinic Foundation (CCF).

2. Nuvykęs turėjau progos skaityti paskaitas ir laikyti seminarus Kauno ir Vilniaus universitetų studentams, moksliniam personalui, profesūrai bei iš visos Lietuvos atvykusiems gydytojams į Vilnių pasitobulinti medicinos srityje. Visose oficialiose progose kalbėjau tik apie naujuosius atsiekimus medicinos srityje ir apie savo tyrimų duomenis.

3. Kelionių metu mačiau didelius trūkumus Vilniaus ir Kauno mokslinėse laboratorijose, stoką naujos literatūros, priemonių bei aparatų.

4. Pokalbiuose bei seminaruose su lietuviams mokslininkais pajutau jų gilia erudiciją, aukštą teoretinį pasiruošimą, atliekamų darbų bei didelį norą savo išsimokslinimu prisidėti prie Lietuvoje labai paplitusių artrito ir aterosklerozės ligų gydymo.

Siekdamas užmegsti pastovesnį bendradarbiavimą tarp Vilniaus lietuvių ir JAV-bių mokslininkų, CCF vardu, kviečiau juos atvykti į JAV-

bes bendram moksliniam darbui. Kukli pradžia jau padaryta.

6. Apie išpūdžius ir mokslinę padėtį Lietuvoje plačiai aprašiau CCF žurnale (virš 20,000 tiražas), straipsnį pailiustruodamas spalvotomis Vilniaus nuotraukomis.

7. CCF administracijai priitarant, įsteigėme 'American-Lithuanian Scientific and Educational Foundation'. Ją, kaip ne pelno organizaciją, užregistravome JAV valdžios įstaigose. Jos tikslas sukelti fondą, kuris remtų betarpi lietuvių ir JAV-bių mokslininkų bendradarbiavimą artrito, aterosklerozės ir vėžio ligų tyrimuose bei gydyme. Fondacijos direktoriai daugumoje žymūs amerikonių mokslininkai.

8. Šios fondacijos iniciatyva minėtas aparatas bus nuvežtas į Vilnių ir užregistruotas kaip bendra lietuvių ir amerikonių mokslininkų nuosavybė. Jo naudojimas bus išimtinai dedikuotas aukščiau suminėty ligų tyrimo darbams bei diagnozei. Tų darbų dalis jau sėkmingai pradėta. Laukiame šio aparato jiems užbaigti.

Ir dr. M. rašo, kad 'mūsų piniginės aukos padės lietuviams mokslininkams Lietuvoje, bet kad nupirktasis aparatas tiesioginiai ar netiesioginiai padės Sovietų Sąjungai irgi nėra abejonės'.

Jeigu mes ketintume nuvežti industrines, ūkio ar karines paslaptis į Maskvą ir jos įgyvendinti reikalingas priemones, tai dr. M. išpėjimas būtų vietoje. Tačiau kai kalbame apie tyrimus medicinoje, tai medicinos gydytojas be abejo žino, kad bet koks medicinoje naujas išradimas ar studija tuop pat yra skelbiama spaudoje. Tą daro ne tik JAV-bės, bet ir viso pasaulio mokslinės įstaigos, kad tyrimo darbas nebūtų be reikalo dubliuojamas ir kad atsiekti rezultatai padėtų kitiems mokslininkams prisidėti prie žmonių sveikatingumo pakėlimo. Mūsų įstaiga (ir kitos) nemokamai siunčia atspausdintų darbų kopijas visiems jų prašantiems, taigi ir SSSR mokslininkams.

Skirtumas tačiau tarp lietuvių ir rusų mokslininkų šandien yra tas, kad rusai yra žymiai privilegijuotesni ir komunistinės valdžios stipriai finansuojami, o mūsų mokslininkai negauna pinigų net būtinoms priemonėms įsigyti. Visa literatūra ir medžiagos, perkamos iš jų išdo, eina per rusų kontrolę. Tuo, žinoma, rusai nori pavergtuosius padaryti priklausomais ir sumažinti savistovumą ir išsilavinimo aukštesnį lygį, kurį lietuviai gauna iš savo universitetų. Jų mokslo lygis dar laikosi dėka prieškarinės Vakarų kultūros.

Sunku pasakyti kokią įtaką turi dr. M. ir panašūs išpėjimai dėl bendravimo su lietuviams Tėvynėje. Kad jų autoriai susilaukia ir priešingų rezultatų, matosi iš sekančių pavyzdžių:

1. Floridoje gyvenantis

L.K., perskaitęs dr. M. laišką Dirvoje, atsiuntė mums čekį. Tarp kitko jis rašo: 'Deja iš pensininko čekio negalima išspausdinti didelių sumų, bet leiskite prisidėti prie to kilnaus darbo ir padėti įgyvendinti tą kilnų projektą'.

2. Dr. V. Čeičys, įteikdamas \$1,000 čekį pabrėžė, kad mūsų projektas yra labai geras būdas, kuriuo išvijoje lietuvių gydytojai gali prasmingai padėti Tėvynėje gyvenantiems kolegoms išsilaukyti profesinėje aukštumoje.

Net nepatogu aiškinti, kad tiesioginis bendradarbiavimas su Tėvynėje gyvenančiais lietuviams mokslininkais medicinos srityje jokių būdu nėra bendravimas su Sovietų Sąjunga. Gal būt tai tvirtina rusai komunistai, bet mums, lietuviams, nederėtų susipainioti jų žabangose.

Antanas Butkus
Clevelandas

DAR APIE OFICIOZO SĄVOKĄ

Jeigu kaimynas Juozas Audėnas, suabejojęs savo žiniomis apie oficiozo sąvoką, nebūtų pasitenkinęs tik ta lakoniška ir tikrai nepakankama Lietuvių kalbos vadovo vos dviejų žodžių informacija, o būtų paskambinęs man telefonu, kaip ir kitomis progomis paskambina, tai būčiau nurodęs jam daug išsamesnį informacijos šaltinių, ir tada nebūtų jam reikę rašyti Dirvai (birž. 7) ir nereiktų man dabar apiberti Jus gana gausiomis tą dalyką liečiančiomis smulkmenomis.

Visų pirma tačiau pastebėtina, kad man ir turbūt visiems Lietuvoj buvusiems šiek tiek arčiau prie spaudos negu buvo J. Audėno minimieji "mes", jau tada buvo visiškai aiškus skirtumas tarp oficialaus ir oficiozinio leidinio. Taigi man dabar jokios "Amerikos" atradinėti neteko.

Abu kalbamieji būdvardžiai tikrai yra lotynų kilmės, nors lotynų kalba jie neturėjo progos būti pritaikyti spaudos leidiniams apibūdinti, kadangi lotynų kalbos klestėjimo laikais tokių dalykų dar nebuvo. Tik prancūziški bei angliški tų būdvardžių pavidalai tegalėjo būti pritaikinti spaudos fenomenams.

Išsamesniuose žodynuose randame, kad lotyniškas oficialis reiškė — pareiginis, tarnybinis, valdinis. O oficiosus — paslaugus, stropus, uolus, privalomas.

Anglų official — valdinis pareigūnas, valdinis veiksmas (aktas), valdžios autorizuotas ar patvirtintas pareiškimas. O officious — paslaugus, pasisiūlęs su patarnavimais (kartais net neprašytais ar nepageidaujamais). Politikoj bei diplomatijoj officious reiškia — neoficialus, neformalus.

Prancūzų officiel — viskas, kas yra anonsuota, deklaruota ar įsakyta pripažinto autoriteto; kas išplau-

giaukia iš valdžios: valdžios aktai, valdžios leidiniai, valdžios pareigūnai. O officieux (moteriškai giminei officieuse) — kas neturi oficialaus pobūdžio, tačiau paimta iš autorizuoto šaltinio. Pvz.: "Šis pranešimas tuo tarpu tėra oficioziškas" (atseit dar neoficialus).

Po viso to pats laikas žvilgtelėti ir į Tarptautinių žodžių žodyną, išleistą Vilniuje, 1969, redaguotą Ch. Lemcheno, kurio kompetentingumą aukštai vertino ir L. k. vadovo autorius Pr. Skardžius. Ten randame:

Oficialinis, oficialus (lot. officialis) — 1) vyriausybini; 2) tarnybinis; 3) sausas, formalus.

Oficiozas (iš lot.) — spaudos organas, kuris reiškia vyriausybės požiūrį, bet nėra jos oficialus organas.

Oficiozinis (iš lot.) — formaliai nesusijęs su vyriausybe, bet faktiškai reiškiantis jos požiūrį.

Susivokiančiuose sluoksniuose kaip tik šitaip tos sąvokos buvo suprantamos Lietuvoje ir anais "mūsų laikais". Buvo neabejotinai aišku, kad Lietuvos valdžia turi vieną oficialų leidinį — **Vyriausybės žinias**, kur ji skelbdavo visus oficialius savo aktus — įstatymus, dekretus, taisykles, etc. O šalia to pradžioje turėjo ir oficiozų — dienraštį vardu **Lietuva**, kuris, nors ir buvo leidžiamas valstybės lėšomis, nors ir buvo valstybės nuosavybė, bet valdžios pažiūras dėstė ne oficialiai, o tik oficioziškai. Tas pažiūras Lietuvos dienraštyje dėstė ne prezidentas, ne ministras, nei ne tam įgalioti valdžios pareigūnai, o redaktoriai ir jų bendradarbiai: dėstė iš valdžios pasiinformavę, betgi savo išmanymu. Jie kartais galėjo ir nepataikyti į valdžios duotą toną, arba ir valdžia galėjo staiga savo nuomonę pakeisti. Tokiais atvejais valdžia galėjo oficiozo pareikštą nuomonę ar informaciją paprasčiausiai nuiegti, sakydama nieko panašaus nei sakiusi, nei maniusi, ir suversdama kaltę laikraščiui, kad neapdairiai suklydęs, ar neatsakingai prasimanęs... Kas Vyriausybės žiniose oficialiai paskelbta, tuo taip lengvai valdžia nenusikratytų, nes reiktų tam tikra tvarka tą oficiozo.

Kai II-me seime krikščionių demokratų partijų trifulė turėjo absoliutinę daugumą ir turėjo politiškai monolitišką vyriausybę, tai tų partijų organas dienraštis Rytas tapo antru (ar galėtų būti sakyti, gal pirmu) šalia Lietuvos oficiozo. (Iš Ryto tikriausiai galėjai apčiuopti valdžios intencijas, negu iš Lietuvos). O III-me seime valdžiai patekus į liaudininkų - socialdemokra-

tų rankas, liaudininkų dienraštis Lietuvos žinos be matant tapo pirmojo smulko partiją grojančiu naujosios valdžios oficiozu. Bet tai truko vos pusmetį. Po 1926-tų gruodžio perversmo, to antro, bet patikimesnio oficiozo vaidmenį tuč tuoju perėmė iš savaitinio žurnalo dienraščiu paverstas tautininkų Lietuvis. Po metų Lietuva tapo uždaryta, jos personalo žymi dalis persikėlė į Lietuvį, kuriam buvo atkeltas iš 1917-18 metų Lietuvos Aido vardas. Nuo 1928 pradžios iki 1940 vasaros Lietuvos aidas, keleto įvairaus dydžio "lumzdelių" akomponuojamas, buvo neoficialus, neformalus, privačios bendrovės (Pažangos) leidžiamas vyriausybės oficiozas. Tik oficiozas, o ne oficialus organas, kaip buvo, taip ir liko Vyriausybės žinios.

Ar pagal tą — ne dabar atrastą, o jau daugiau kaip šimtas metų galiojančią — sampratą tikėtų laikyti Draugą ir Darbininką PLB oficiozais?

O kodėl gi ne? Tegutiek jie pakankamai uoliai — nors bent pusę tiek, kiek Naujienos Tarybai — padės Bendruomenės vadovybei skleisti jos požiūrius, tai ir matysime juose tikrus Bendruomenės oficiozus. Dar neseniai tiedu laikraščiai, kaip ir beveik visi kiti, buvo maždaug vienodai visų veiksmų oficiozai. Bet kai tarp veiksmų ėmė kilti šokių ir tokių konfrontacijų, tai natūralu, kad ir laikraščiai, pagal savo supratimą ar kokius kitus sumetimus, turi gi teisę vienai kuriai šaliai pritarti, kitai paprieštarauti. O "neskonin-gumo" tai tokiais atvejais gali būti nebūtinai tik laikraščiuose, o gali būti ir veiksmų poelgiuose.

V. Rastenis
Woodhaven, N. Y.

OPPORTUNITY FOR
PROFESSIONAL HELP
to live and work in a Congenial
Community
REGISTERED NURSES
with supervisory experience
FOR 3-11 — 11-7 SHIFT
ALSO NEEDED
DIRECTOR OF NURSING
B. S. Degree preferably, with experience. Good starting salary with liberal personnel policies. Apply call or write
BROOKS COUNTY HOSPITAL
QUITMAN, GA. 31643
912-263-4171 (12-25)

OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES
To work and live in a Congenial
Community with Supervisory experience. For 3-11 — 11-7 Shift. Good starting salary and liberal personnel policies. Apply call or write
CLINCH MEMORIAL HOSPITAL
815 CARSWELL ST.
HOMERVILLE, GA. 31634
912-487-5331 (12-25)

AUTOMATIC SCREW MACHINE
Operators-Setup Quality oriented experienced on 1 1/4 RA6's. Modern plant, new equipment. Rate to \$9.60 per hour. Benefits include: health, dental, life, disability insurance, pension and efficiency bonus.
HORIZON SCREW MACHINE PRODUCTS INC.
13201 HANCOCK
TAYLOR, MICHIGAN
313-287-2810 (22-25)

28-ji ABITURIENTŲ LAIDA

ANTANAS JUODVALKIS

Metraštis

Chicagos aukšt. lit. mokykla kiekvienais metais išleidžia mokyklos mokinių metraštį. Šiais metais išėjo dvidešimta knyga, pavadinta "Dvidešimtas žingsnis". Rašo ir redaguoja patys mokiniai, globojant mokyklos direktoriui Juozui Masilioniui.

"Dvidešimtojo žingsnio" pristatymas įvyko š. m. gegužės 31 d. Jaunimo Centro kavinėje. Dalyvavo redakcinis kolektyvas, mokytojai, tėvų komitetas, tėvai, mecenatai ir spaudos žmonės. Vakaronei vadovavo Vaclovas Momkus.

Chicagos aukšt. lit. mokyklos metraščius aptarė dir. J. Masilionis. Pirmasis metraštis "Gintaras" pasirodė 1960 metais, globojant D. Veličkai ir A. Dunduliui, finansuojant tėvų komitetui, v a d o v a ujamam Juozo Grabausko. Antrą ir trečią metraščius, su pretenzingais pavadinimais — "Sakalų keliai" ir "Tėvynės pašvaistė", globojo Domas Velička, ketvirtą iki dvylikto — Juozas Masilionis, tryliką iki aštuoniolikto — J. Masilionis su Rimu Černium, o devynioliktą ir šį dvidešimtąjį vėl vienas J. Masilionis.

Tikrą galvosukį redaktoriams sudaro metraščių pavadinimų suradimas ir viršelių apipavidalinimas. Kai kurie pavadinimai yra kuklūs, kiti atitinka laikotarpio svarbiam įvykiui ar kuriai sukačiai.

Metraščius redagavo patys mokiniai, globojami mokytojų. Redakcijose yra dirbę 89 mokiniai. Pradžioje patys mokiniai išsirinkdavo redakcinį kolektyvą, bet buvo pastebėta, kad išrinktieji nevienodai supradavo jiems patikėtas pareigas, tad vėliau globėjai atrinkdavo daugiau nusimančius. Taip pat pradžioje į red. kolektyvą patekdavo tik 8 ir 7 klasių mokiniai, o

dabar stengiamasi įtraukti visų klasių mokinius.

Per visus dvidešimt metraščių rašė 1160 mokinių, kai kurie net po kelis rašinėlius. Visi metraščiai sudaryti stambia 3333 pusl. knyga.

Kai kuriuose metraščiuose (4-16) dalyvavo ir kitų mokyklų mokiniai, bet vėliau nuo to buvo atsisakyta ir tenkinamasi tik savos mokyklos mokinių darbais.

Metraščių finansavimu rūpinasi tėvų komitetai, išskirdami vieną narį spec. šiam reikalui. Vienais metais pavyksta lengviau sutelkti reikalingas lėšas, kitais — sunkiau. Pažymėtini Vyt. Čepas, N. Kairienė, R. Dirkienė, R. Karloviene ir I. Pemkienė. Pastaroji sutelkė lėšas net keturiems metraščiams.

Pabaigoje dir. J. Masilionis pastebėjo, kad redaktoriai su globėju santykiauja, kaip mokiniai su mokytoju. Redakcija ne tiek redaguoja, kiek mokosi redaguoti: patys rašo, skaito rankraščius, juos grupuoja, iliustruoja. Jų bendro darbo vaisius — "Dvidešimtas žingsnis". Tai mokyklos ištesėjimas.

"Dvidešimtąjį žingsnį" redagavo: redaktoriai — Romas Peleckas, Gaja Pemkutė, Viktoras Plenys ir Algis Kuliešius, redakcinė komisija — Julija Gotceitaitė, Viktoras Gudas, Vida Momkutė, Rasa Plioplytė ir Ramona Smilgaitė.

Mokykla turi ir mecenatų, kurie kas metai stambesne suma paremia metraščių leidimą. Iš jų paminėtini Juozas ir Antanina Vasiukevičiai, Vincas ir Dana Baziai, Donaldas Petkus, broliai Jonas ir Stasys Evans.

Redaktorių vardu žodelį tarė R. Peleckas ir G. Pemkutė, o taip pat ir praėjusių metų red. Alė Janušaitė. Iš naujojo metraščio savo kūrybą paskaitė Danutė Gau-

riliūtė — "Paslaptingoje vietoje" ir Viktoras Plenys — "Gamtos grožybės".

Sveikino tėvų komiteto pirm. D. Tijūnėlis, mecenatas J. Vasiukevičius ir kt. Visi džiaugėsi mokyklos vadovų ištverme ir pasiektais rezultatais. Pristatyme dalyvavo ir buv. mokytojas bei metraščio globėjas, dabar teisininkas Rimas Černius.

Vakaronės vadovui V. Momkui sukalbėjus maldą, pasivažiinta redaktorių mamičių paruoštais užkandžiais ir pasidžiaugta mokyklos reikšmingu įnašu į lietuvių išlaikymo barą.

"Dvidešimtas žingsnis" gražiai išleistas, iliustruotas gausybe nuotraukų, o viršelių puošia visų 19 metraščių rinkinys.

Iškilingas aktas

Iškilingas abiturientam atestatų įteikimas įvyko š. m. birželio 3 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Chicagos aukštesniąją lituanistinę mokyklą šiemet baigė 12 abiturientų — po lygiai mergaičių ir berniukų. Atrodo, kad lankančių lituanistines mokyklas berniukų ir mergaičių santykis pamažu lyginasi. Anksčiau vyravo mergaitės santykiu du prieš vieną.

Iškilmės pradėtos vainiko padėjimu prie Laisvės paminklo. Kalbėjo Kristina Likanderytė. Sugiedota giesmė Marija, Marija. Toliau iškilmės buvo tęsiamos salėje.

Kalbą pasakė ir iškilingam aktui vadovavo mokyklos direktorius Juozas Masilionis. Klasės auklėtojo Gintaro Aukštuolio vedini, į salę įžygiavo abiturientai — mergaitės tautiniais rūbais, o berniukai išėiginėm tvarkingom eilutėm.

Faustui Stroliai vadovaujant, sugiedoti abiejų tautų himnai. Į prezidiumą pakviesti: direktorius J. Masilionis, mokytojų tarybos sekr. D. Eidukienė, 8 kl. aukl. G. Aukštuolis, mokytojai — R. Jautokienė, N. Pupienė, F. Strolia ir D. Šaulys, tėvų komiteto pirm. D. Tijūnėlis, J. ir A. Vasiukevičiai, vysk. V. Brizgys, jėzuitų provinciolas tėvas L. Zaremba, S. J., Pedagoginio lituanistiskos instituto atstovas Jonas Gaižutis, Dariau Girėno lituanistinės mokyklos ved. J. Plačas, Jonas Kavaliūnas, V. Mikūnas ir P. Peleckas.

Invokaciją sukalbėjo vyskupas V. Brizgys. Apyskaitinį pranešimą padarė dir. J. Masilionis. Mokykloje dirba 8 mokytojai ir vienas pavaduotojas. Dėstoma: tikyba, lietuvių kalba, lietuvių literatūra, Lietuvos istorija, Lietuvos geografi-

ja, skaitymas, visuomeninis ugdymas, dainavimas ir tautiniai šokiai, iš viso 9 dalykai. Kiekvieną šeštadienį turima 6 pamokos. Kursas išeinamas per 32-33 šeštadienius. Ruošiamas Lietuvos nepriklausomybės minėjimas, mokyklos vakaras, suorganizuotos dvi sporto komandos. Inicijatyvos ėmėsi D. Tijūnėlis, o treneriais yra Edas Modestas ir Leonas Kalvaitis.

Mokykla negali išsilaikyti iš mokesčio už mokslą, todėl ieškomi rėmėjai. Nuolatiniai rėmėjai yra Juozas ir Antanina Vasiukevičiai, Dana ir Vincas Baziai, kurie kasmet mokyklą remia stambesnėmis aukomis, nors jų vaikai jau yra šią mokyklą baigę.

Praėjusiais metais mokykla išleido Lietuvos literatūros vadovėlį penktai klasei. Išleidimas kainavo 5330 dol. Iš Lietuvių Fondo per švietimo Tarybą gavo 1500 dol., o likusius teko suelgetauti pačiam direktoriui. Šiuo metu yra likę tik 300 dol. skolos.

Baigdamas savo pranešimą, direktorius J. Masilionis dėkojo tėvų komitetui, mokytojams, tėvams jėzuitams ir mokinių tėvams už vaikų leidimą į lituanistinę mokyklą ir jų pasišventimą, atvežant 10, 20 ir net 50 mylių. Toks visų pasiaukojimas yra skiriamas savo tėvynei Lietuvai, o ne kokiam asmeniui.

Atestatų įteikimas

Mokytojų tarybos sekretorei D. Eidukienei pavadėmis šaukiant abiturientus, direktorius įteikė atestatus, o tėvų komiteto pirmininkas D. Tijūnėlis apdovanojo knygomis. Atestatus gavo: Danutė Gauriliūtė, Viktoras Gližeris, Algis Kuliešis, Kristina Likanderytė, Vytenis Markevičius, Daiva Mikūnaitė, Alina Ostauskaitė, Romualdas Peleckas, Gaja Pemkutė, Algirdas Pileckas, Viktoras Plenys ir Vilija Traškutė.

Direktorius, sveikindamas naujuosius abiturientus priminė tą pačią dieną esančius du įvykius: Sekminės — šv. Dvasios atsiuntimą ir popiežiaus lankymąsi savo tėvynėje, komunistų valdomoje Lenkijoje. Kaip 12 apaštalų šv. Dvasios sustiprinti be baimės skelbė Kristaus mokslą, taip ir jūs, gavę atestatus — nebijokite prisipažinti esą lietuviais ir visiems priminkite komunistų rusų teriojamą Lietuvą. Palinkėjo drąsos ir sėkmės lietuviškame darbe ir gyvenime.

Dar sveikino auklėtojas G. Aukštuolis, tėvų komiteto pirm. D. Tijūnėlis, vyskupas V. Brizgys, tėvų jėzuitų provinciolas kun. L. Zaremba, S. J., Pedagoginio Lituanistikos Instituto atstovas-lektorius J. Gaižu-

tis, o raštu gen. konsulė J. Daužvardienė.

Abiturientų vardu atsiveikino Viktoras Gližeris, o septintokų — Arvydas Vizgirda.

Pabaigoje knygomis buvo apdovanoti pirmųjų klasių mokiniai: 5-tos kl. — Eglė Lesniauskaitė, Rasa Tijūnėlytė ir Petras Remeikis, 6-tos — Rimas Rekašius ir Ramona Smilgaitė, 7-tos — Vida Momkutė, 8-tos — Danutė Gauriliūtė, Daiva Mikūnaitė, Romualdas Peleckas ir Gaja Pemkutė.

Knygas dovanojo socialdemokratų užsienio tarnyba per dr. Joną Valaitį.

Iškilmėms pasibaigus, abiturientų mamytės pavaišino užkandžiais ir kava. Dalyvavo mokinių tėvai, artimieji ir draugai.

Šiais metais aukštesniąsias lituanistines mokyklas Chicagoje baigė 36 abiturientai: Kr. Donelaičio — 24 ir Chicagos — 12.

Linkime nepasimesti plačiojoje amerikiečių masėje, bet jungtis į lietuviškas organizacijas, nepamiršti brolių, nešančių tėvynėje sunkų okupacijos jungą, jungtis į bendrą laisvės atgavimo darbą.

Wanted Journeyman TOOLMAKER

We have a current 2nd shift opening for a tool and die maker with 5-10 years experience in tool and fixture fabrication. Must be able to hold .0001 tolerance and use and operate toolroom equipment and have own tools.

For further information contact: R. W. LORD, PERSONNEL MGR. AT 216-777-9500

AIRBORNE MFG. CO. 711 Taylor Street Elyria, Ohio 44035

An Equal Opportunity Employer (25-27)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN TOOL AND DIE MAKER

Our company is accepting applications for a journeyman tool and die maker.

The successful applicant should have served a bonafide apprenticeship or have a minimum of eight years practical experience which can be substantiated with proper affidavit.

We offer an excellent fringe benefit package with an hourly wage of \$9.01 plus shift premium. All qualified candidates should contact:

EMPLOYEE RELATIONS DEPT. MUSGEGON PISTON RING CO., INC.

1839 Sixth St.

Muskegon, Mich. 49443

An Equal Opportunity Employer (25-29)

OPPORTUNITY FOR CHIEF REGISTERED PHYSICAL THERAPIST TO HEAD DEPARTMENT AND REGISTERED PHYSICAL THERAPIST

Needed immediately to direct a recently completed modern department in an 83-bed hospital. Excellent salary and benefit program. Contact Personnel Director at COVINGTON COUNTY HOSPITAL, 601-765-6711 or P. O. Box 386, Collins, Miss. 39428. We are an equal opportunity employer. (20-26)

OPPORTUNITY FOR DIE CASTER SUPERVISOR (ALUMINUM)

FOR SMALL SHOP. Experience in supervising & maintaining producing on cold chamber machine (500 tons). Excellent living conditions, liberal personnel policies & fringe benefits. Apply call or write to:

EAGLE-MOTIVE INDUSTRIES, INC.
P. O. BOX 2508
FORT WORTH, TEXAS 76113
817-338-0401 (17-26)

PUKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

PLD organizacinis komitetas baigė darbą

1979 m. birželio 2 d. Toronte, Kanadoje įvyko paskutinis Pasaulio Lietuvių Dienų Organizacinio komiteto posėdis, kuriame buvo pateikta ir patvirtinta PLD apyskaita. Ją dabar tikrina PLD kontrolės komisija. Apyskaita su dokumentais ir archyvine medžiaga artimoje ateityje bus perduota PLB valdybai ir paskelbta lietuvių spaudoje.

Pasaulio Lietuvių Dienų organizacinio komiteto nariams ir jo pirmininkui Jonui Simanavičiui (kuris yra taip pat ir Kanados LB Krašto Valdybos pirmininkas) priklauso visų mūsų didelė padėka už gražiai, nuoširdžiai ir entuziastiškai atliktą darbą.

II PLD įvyks 1983 metais

Pirmosios Pasaulio Lietuvių Dienos, vykusios 1978 metų birželio 26 — liepos 4 dienomis Toronte, Kanadoje, sukvietė tūkstančius lietuvių iš viso pasaulio į PLB seimą, sporto žaidynes, dainų šventę ir kitus renginius. PLD išjudino viso pasaulio lietuvius, pakėlė visų dalyvių nuotaiką ir davė paskatinimo bei entuziazmo ateities darbams.

Kanados LB Krašto Valdybos pirmininkui Jonui Simanavičiui pasiūlius, ir PLB valdybos vicepirmininkui Romui Sakadolskiui raštu pateikus išsamų planą, PLB valdyba nutarė Antrąsias Pasaulio Lietuvių Dienas ruošti 1983 metais šiaurės Amerikoje.

Prašome visų Kraštų LB valdybas siųsti PLB valdybai savo siūlymus dėl II-jų PLD vietos, laiko ir pobūdžio, nes PLB valdyba planuoja 1980 metų pradžioje sudaryti Ruošos komitetą ir pradėti paruošiamuosius darbus. 1983 metais sueis 100 metų nuo pirmojo lietuviško laikraščio "Ausros" pasirodymo. Reikia tinkamai šiai sukakčiai pasiruošti.

PLJ Sąjunga oficialiai įjungta į PLB

PLB seimo korespondencinis balsavimas baigėsi ir 1979 m. gegužės 31 d. posėdį pravedusi PLB konstitucijai keisti komisija (pirmininkas Vytautas Kutkus, sekr. Jonas Urbonas ir narė Violeta Abariūtė), kartu su stebėtojais dr. Adolfu Damušiu ir Algiu Rugieniumi tikrino balsavimo rezultatus.

Korespondenciniame PLB seimo posėdyje dalyvavo 99 ir 129 PLB seimo narių.

Už pasiūlytus PLB konstitucijos pakeitimus balsavo 93, prieš — 2, susilai-

kė — 1 ir 3 balsai negaliojo.

Pagal pakeistą PLB konstituciją Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga yra formaliai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės šeimos dalis, PLJS pirmininkas arba PLJS valdybos paskirtas atstovas įeina į PLB valdybą, o kraštų lietuvių Jaunimo sąjungų valdybų pirmininkai turi balsavimo teisę PLB seime. PLB Garbės Teismas ir PLB kontrolės komisija yra ta pati ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenei ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungai.

Nuoširdi padėka PLB konstitucijos komisijos pirmininkui Vytautui Kutkui ir komisijos nariams Jonui Urbonui ir Viotetai Abariūtei už jų tvarkingą ir rūpestingą darbą, ir visiems PLB seimo nariams už pareigingą dalyvavimą posėdyje ir balsavimuose.

Pamatėme, kad PLB seimas, nors jo nariai yra išsisklaidę po platųjį pasaulį, gali efektingai veikti ir palaikyti artimą ryšį su PLB seimo nariais korespondenciniu ir kitais būdais.

DAINA KOJELYTĖ Į BRAZILIJĄ

Daina Kojelytė Ateitinių Federacijos valdybos siunčiama, liepos 2 d. išvyksta į Braziliją, padirbėti su vietos ateitininkais. Daina Kojelytė yra PLB valdybos sekretorė ir ta proga susitiks su Brazilijos LB bei Jaunimo Sąjungos vadovais.

CHICAGOS LIETUVIŲ DIENA

IV PLJ kongresas jau čia pat. Finansų komitetas prašo visus lietuvius dosniai remti jaunimo pastangas ir dalyvauti ruošiamuose renginiuose.

Chicagos Lietuvių Diena ruošinama š. m. liepos 1 d. 12 val. National Grove and McCormick Woods, prie Des Plaines ir 26th gatvių, North Riverside, Ill.

Programoje numatyta dainos, tautiniai šokiai, sportas. Vadovauja Faustas Strolia ir Zigmas Žiupsnys.

Gros Neo-Lithuania orkestras, vadovaujamas A. Modesto. Veiks užkandinės ir barai. Daug vietos automobiliams pastatyti.

Visi kviečiami atvykti ir nuotaikingai laiką praleisti.

Rengia LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba ir komitetas.

NEOLITUANAMS ŽINOTI

Korp! Neo-Lithuania tradicinė išvyka į gamtą — gegužinė šiais metais atskirai

PASKUTINIS ATISISVEIKINIMAS SU PLK. VIDUGIRIU

Apie šimtas lietuvių ir kitataučių draugų gegužės 3 d. susirinko šv. Kazimiero bažnyčioje išlydėti pulkininką Vidugirį į paskutinę poilsio vietą.

Trejas giedotas gedulingas Mišias atlaikė kunigai S. Matulis, J. Sakevičius ir A. Geryba. Gaudulingai giedojo J. Černio vadovaujamas bažnyčios choras. Garbės sargybą patvariai atliko Manchesterio ir So dybos ramovėnai.

Kun. A. Geryba pamoksle palygino velionį su žmogumi, sodinančiu jaunutį medelį. Toks žmogus galvojęs apie ateitį, kitus, nes pats nebeišvys užaugusio medžio grožio, nesidžiaugsiąs jo gaivinančiu pavėsiu. Taip ir pulk. Vidugiris per visą savo kruopštų gyvenimą rūpinosi ne vien tik tos dienos reikalais, bet taip pat sėjo sėklą, kuri užaugtų ir gražiai pražydėtų ateities Lietuvai ir jos vaikams. Kovoję dėl Lietuvos nepriklausomybės, nežinodamas, ar liks gyvas išgirsti laisvės varpų skambėjimą. Jis labai rūpinosi lietuviška spauda, nes puikiai suprato, kad spauda yra gaivinantis šaltinis, iš kurio trykšta savos istorijos pažinimo, kalbos tyrumo ir apsišvietimo sričiai.

Baigdamas, pamokslininkas kvietė melstis ne tik už a. a. Tomo sielą, bet ir už visus, kurie savo krauju, triūsu ir pasiaukojimu uždėjo antspaudą ant savo gyvenimo pašvęsto tėvynei.

Po pamaldų apie 80 tautiečių palydėjo velionį į šv. Marijos kapines. Čia trumpas religines apeigas pravedė kun. J. Sakevičius. Paskutinį jautrų žodį tarė Didžiosios Britanijos Lietuvių S-gos pirmininkas J. Alkis.

Po laidotuvių maldininkai sugužėjo į Lietuvį Namus.

Čia juos su visiems žinomu vaišingumu ir kulinariiniu

neruošiama, bet įjungiamą į **Chicagos lietuvių dieną**, rengiamą liepos 1 d. 12 val. North Riverside, Ill.

Visus kolegas-es prašome dalyvauti lietuvių dienoje ir kartu praleisti sekmadienio popietę.

menu priėmė Kazys Makūnas (testamento vykdytojas) šermeninei vakarienei. Ją užbaigė Juozas Vilčinskas, taip pat testamento vykdytojas, atskleisdamas velionies testamento kai kurias pastraipas.

Velionis nepaliko šeimos nei artimesnių giminių.

Užvertėm kitą liūdną mūsų tautos ir išeivijos istorijos puslapį. Jaučiame didelę spragą, bet tikimės kad praretėjusias gretas papildys naujos kovotojų jėgos.

A. G.

SAN FRANCISCO

KULTŪRINĖ POPIETĖ

San Francisco LB apylinkės rūpesčiu š. m. birželio 2 d. vietos lietuvių galėjo pasidžiaugti Los Angeles menininkais: komp. Ona Metrikienė ir Vyteniu Dūda, kurie čia atvykę atliko reto įdomumo koncertą. Beveik viso koncerto pagrindinis motyvas buvo lietuvių tautosakos — paparčio žiedo ieškojimas, Laumės vilionės kaimo bernelio į giliuosius liūnus, jos meilės ilgesys ir sužadėtinės Kastytės sielvartinga rauda netenkant sužadėtinio ir t.t. Tai muzikinės operetės "Gilanda" dainos ir arijos.

Solistas V. Dūda padainavo: Šv. Jono naktį, Aną Dieną, Baltoji naktis ir Studentų maršą iš operetės "Student Prince". Solisto V. Dūdos sultingą balsą žaismingai pianu palydėjo komp. Ona Metrikienė.

Ona Metrikienė gimusi Chicagoje ir pagrindinius muzikos pagrindus įsigijusi pas prof. A. S. Pocių ir visa siela pamilusi muziką toliau ją tęsė įvairiose konservatorijose. Giliai pamilusi lietuvių kompozitorius, mūsų liaudies dainas, tautosaką, ji yra parašiusi muziką su virš 300 lietuviškų dainų, sukūrusi muziką legendai "Gilanda", taip pat muzikiniui montažui "Nemuno Pakrantei", daug solo dainų, duetams ir chorams.

Vytenis Dūda dar jaunas solistas, bet savo balso sodrumu ir laisva vaidyba interpretuojant dainuojamos dainos turinį pagauna pub-

likos dėmesį, kuri su atidumu seka jos sceninį apipavidalinimą. Jis yra nepainomas chorų dalyvis ir įvairių muzikinių veikalo pastatymuose solistas.

Nuskambėjus "Gilandos" aidams, susirinkę lietuviai ir jų svečiai dar ilgokai vaišinosi skaniais J. Šukelienės paruoštais užkandžiais ir nuotaikingai praleido laiką grojant puikiam orkestrui.

Pirm. R. Tervydis atidaromajame žodyje pasveikino susirinkusius kartu pranešdamas apie balsavimo rezultatus į IX LB Tarybą.

Taip pat pranešė, kad liepos 22 d. San Francisco mieste bus minima Pavergtų Tautų diena, pradedant šv. Mišių auka katedroje, paradu ir atitinkama etninių grupių programa.

Lietuviški parengimai pritraukia net kelintos kartos dar turinčius šokią ar kitokią nuovoką apie tėvų ar protėvių kraštą pvz., Bertha Merkel Bergman, nors jau pagyvenusio moteris, ryžosi net iš Fremont atvažiuoti ir pasidžiaugti lietuvišką daina, jos melodijomis ir kartu pasisvečiuoti.

O dr. M. Kaupą nustebino, kad loterijoje jis užtikto senai ieškomą knygą — Sparnuoti Lietuviai, kurios jis labai pasigedo berašydamas atsiminimus apie Dariaus ir Girėno skridimą iš New Yorko į Kauną ir juos ištikusią tragediją Soldino miške Vokietijoje. Pasirodo, kad dr. M. Kaupas buvo pirmasis lietuvis liudininkas jų žuvimo vietoje pasiūstas Lietuvos Pasiuntinybės Berlyne.

P. Indreika

MACHINIST

N/C PROGRAMMER

Growing company seeks an experienced or trainable individual to build our N/C Program library. Initial duties will center on Warner & Swasey SP equipment.

Basic knowledge of machining, blueprint reading, processing, cutting techniques, plain geometry and trigonometry are required.

This is an outstanding opportunity for you to make a significant contribution to the overall effectiveness of our operation. We offer an excellent salary and benefit program.

Interested applicants are urged to call Ralph Smith:

ROTOR TOOL

26300 Lakeland Blvd.
Euclid, Ohio 44132
731-8888

Equal Opportunity Employer M/F

(23-25)

MOLD MAKERS TOOL MAKERS

We are upgrading our new tooling facility and are in need of aggressive conscientious craftsmen. We offer excellent benefits, insurance, pension, 40-55 hours per week & year round security.

TOP HOURLY RATE UP TO \$11.00 PER HOUR

GRAMTHAN, INC.

1200 East Street
Fairport Harbor, Ohio 44077
216-357-5573

An Equal Opportunity Employer (24-28)

MULTIPLE DRILL HEAD ASSEMBLERS BORING MILL OPERATORS GEAR SHAPERS JIG BORE OPERATORS RADIAL DRILL OPERATORS

Excellent pay rate. Excellent machines. F.V. benefits. DTA shop with steady overtime. Night shift position. Must prove 8 years of experience or Journeyman status.

NOW IS THE TIME TO JOIN THE #1 TEAM

Please apply in person at:

F. JOS.

COMPANY

DRILL-WAY DIVISION

23247 Pinewood

Warren, Mich. 48091

(15-29)

**WANTED AT ONCE
SHIFT FORMAN — SET UP
MAN**

**AND
SET UP UTILITY MAN**

Must be experienced in plastic injection molding. Excellent opportunity for advancement, wages commensurate with experience. Excellent benefits. For more information contact BOB TANSING at

216-248-4040

SCOTT IND. INC.

29325 Aurora Rd.

Solon, Ohio 44139

An Equal Opportunity employer (23-25)

**Wanted 1st Class Skilled
LATHE HANDS
MILL HANDS**

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. And be experienced in form work. Fringe benefits & overtime.

313-365-4260

(20-28)

**MACHINE SHOP
PRODUCTION MGR.**

Seattle, Wash., heavy machinery manufacturer, new 80,000 Sq. ft. plant needs hands on manager. Must know machine tools, fabrication, assembly and production control. Offering long term career opportunity, excellent salary and relocation expenses paid. Reply in confidence to:

BILL TAYLOR or BILL KEMP

DONWORTH, TAYLOR & CO.

1004 Norton Bldg.

Seattle, Wash. 98104

An Equal Opportunity employer (23-25)

PATTERN MAKER

Sportswear & Dresses

Must be experienced first pattern from sketch to finished production pattern. Responsible for fit and grading. Knowledge of wide variety of fabrics. Good salary, working conditions and benefits. Send resume to: INDIA IMPORTS OF RHODE ISLAND, 121 Union St., Providence, R.I. 02901 Att: Marie Clarke.

(24-26)

**EXPERIENCED
MACHINE REPAIRMEN
O. D. GRINDERS
PIPEFITTERS**

APPLY

REVERE COPPER & BRASS

INC.

5851 W. JEFFERSON AVE.

DETROIT, MICH. 48209

An Equal Opportunity Employer (24-30)

**LIGHT TO
HEAVY
MACHINE
ASSEMBLY**

MUST BE ABLE TO WORK FROM PRINTS. 2 YEARS EXPERIENCE.

**ELECTRICAL
ASSEMBLERS**

MUST READ SCHEMATICS AND WIRING DIAGRAMS ABILITY TO BUILD CONTROLS FROM SCRATCH.

MACHINISTS

FIRST AND SECOND CLASS. HAVE OWN TOOLS. READ BLUE PRINTS. POSITION OPEN ON ENGINE & TURRET LATHE, VERTICAL AND HORIZONTAL MILLS.

**HORIZONTAL
BORING MILL
(FLOOR TYPE)**

FOR 1ST SHIFT AFTER 30 DAYS MOVE TO 2ND SHIT.

3 TO 5 YEARS EXPERIENCE. DO OWN SET UP. WORK FROM PRINTS. HAVE OWN TOOLS MINIMUM SUPERVISION.

- COMPETITIVE SALARY
- MAJOR MEDICAL
- DISABILITY INSURANCE
- LIFE INSURANCE
- COMPANY PAID HOSPITALIZATION-DENTAL PLAN
- PENSION PLAN

**MG CECIL
EQUIPMENT**

6186 Norwalk Rd.
Medina, Ohio 44256

Equal Opportunity Employer

(23-31)

**TIK
GAUKITE PASKOLĄ
CLEVELAND TRUST.
IR SUTAUPYSITE.**

Kada jūs perkate automobilį, jūs norite sutaupyti kiekvieną centą kurį galite. Ir todėl jūs turite pasirinkti paskolą. Jūs rasite skirtingus procentus, skirtinguose bankuose ir net pas pardavėjus. Ir jūs taip pat rasite, kad galite daugiau sutaupyti su Cleveland Trust paskola.

Leiskite mums padėti jums kiek tik mes galime.

CLEVELAND TRUST

**SU A. A. KPT.
KAZIMIERU BUDRIU
ATSISVEIKINUS**

Gegužės 15 d., ilgesnį laiką sirguliavęs su šiuo pasauliu iš mūsų tarpo atsisakė Nepr. Lietuvos kariuomenės kpt. Kazimieras Budrys, palikdamas nuliūdime žmoną Jadvygą ir sūnų.

Velionis Kazimieras visą gyvenimą tarnavo Lietuvos kariuomenėje ir buvo pasiekęs kapitono laipsnį. Vokiečių-rusų karo metu, generolui Plechavičiui organizuojant Lietuvos kariuomenę, velionis stoji į organizuojamus dalinius su tikslu, kad galės padėti atgauti Lietuvai nepriklausomybę, bet deja, likimo buvo skirta kitaip. Vokiečiams likvidavus suorganizuotus gen. Plechavičiaus Lietuvos kariuomenės dalinius, velionis su kitais kovos draugais atsidūrė Vokietijoje, o karui pasibaigus ir prasidėjus imigracijai atvyko į šį kraštą ir apsigyveno Clevelande.

Atvykus čia daugiau naujų lietuvių ateivių, ir prasidėjus organizuoti įvairiom organizacijom, velionis tuoj pat įstojo į LKVS "Ramovė" Clevelando skyrių, vėliau žalgirio šaulių kuopą ir niekada neatsisakė kur buvo prašomas padėti, tad nenuostabu, kad į Jakubs laidotuvių namus, susirinko daug Clevelando ir apylinkės lietuvių velioniui Kazimierui pasakyti paskutinį sudiev.

Po šv. Jurgio parapijos kleb. kun. B. Ivanausko at-

laikytų pamaldų ir tarto gražaus žodžio, kurį velionis yra užsipelnęs, atsisveikinimo programą pravedė ir stovint ramovėnams ir žalgirio šaulių kuopos šauliams garbės sargyboje, žodį tarė LKVS "Ramovė" centro valdybos pirm. A. Jonaitis, po to kalbėjo velionio ginklo draugas — Juozas Pilipavičius iš Kanados, Garliauskienė — Birutėčių vardu, B. Nainys — žalgirio šaulių kuopos vardu, velionio draugas muz. A. Mikulskis, J. Malskis — LB vardu, V. Stuogis — LKVS "Ramovė" Clevelando skyriaus vardu, žalgirio šaulių kuopos moterų sekcijos vadovė O. Mikulskienė į velionio karstą įdėjo Lietuvos žemėlės.

Sekančią dieną po gedulingų šv. Mišių iš šv. Jurgio parapijos bažnyčios, velionio kūnas palydint didelei vilkstinei automobilių, nulydėtas amžinam poilsiui į Visų Sielų kapus. Velionio karstą dengusi Lietuvos trispalvė įteikta velionio šeimai.

Ilsėkis ramybėje taurus Lietuvos sūnau.

E. Pranckus

**CLEVELANDO
PARENGIMAI**

• BIRŽELIO 30 — LIEPOS 2 D. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimas Hollenden House.

• LIEPOS 1 — SLA seimo delegatų vakaras Lietuvių namuose.

• LIEPOS 15 D. Žalgirio šaulių kuopos ir Jūrų šaulių gegužinė.

• LIEPOS 22 D. 1 val. p. p. ALT S-gos Clevelando skyrius rengia gegužinę dr. Algirdo Nasvyčio sodyboje, 10823 Magnolia Dr., Clevelande.

• RUGPIŪČIO 5 D. — Lietuvių klubo gegužinė Kroatų sodyboje ant Mulberry Road.

• RUGPIŪČIO 26 D. Kario žurnalui paremti parengimas Lietuvių Namuose. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius.

• RUGSĖJO 1-3 D. — 1979 m. Š. Amerikos Lietuvių Vasaros Sporto žaidynės: lengvoji atletika, plaukymas, lauko tenisas ir golfas. Vykdo Clevelando LSK Žaibas ir Clevelando Lietuvių Golfo Klubas.

• RUGSĖJO 8-9 D. Tautos šventė. Rengia LB Clevelando apylinkė.

Local automotive aftermarket and OEM manufacturing division of Fortune 500 Co. has openings for:

**MAINTENANCE
MAN**

Must be experienced all around maintenance type with a working knowledge of mechanics, electrical, machine repair, plumbing, etc. We offer an excellent wage and benefit package and overtime if desired. This position reports directly to the Plant Superintendent.

Phone for interview

313-868-2942

(22-24)

Reikalinga lietuvių kompanijonė seno amžiaus moteriai, 8 valandoms ar kartu gyventi. Turi mokėti važinėti automobiliu. Highland Heights apylinkėje. Skambinti 442-4376 ar 731-5204.

(23-24)

• SLA seimo banketas įvyks š. m. birželio 30 d. 7:30 v. v. Hollenden House Bilietai į banketą \$15.00 asmeniui. Bilietus užsisakyti iš anksto pas O. Jokūbaitienę, 3000 Hadden Road, Euclid, Ohio 44117. Telef. (216) 481-7161.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

• Vytautui Kapinskui, Providence uoliam Vyčių organizacijos nariui ir šv. Kazimiero parapijos uoliam parapijiečiui, vysk. L. E. Gelineau įteikė bronzinį pelikano žymenį, kuris duodamas katalikams skautams — vadams už pasėkmingai vykdytą darbą auklėjant skautų jaunimą.

THE YODER COMPANY

A BETTER PLACE TO WORK

Journeymen

TOOL ROOM MACHINISTS

Set up and operate to blue prints and close tolerance.

In every way COMPARE YOUR JOB WITH WHAT WE OFFER YOU. RATE, BENEFITS, CONDITIONS, AND FUTURE.

THE YODER COMPANY

5500 WALWORTH AVE.

CLEVELAND, OHIO 44102

216-631-0520

Equal Opportunity Employer M/F

(24-26)

APPLICATION ENGINEER

Newly located manufacturer in Ann Arbor is looking for application engineers electro/mechanically oriented. Good hardware costing background. Systems architecture, documentation & defining of equipment. Minimum 3-5 years experience desirable salary negotiable.

CONTACT:

PHOTON SOURCES INC.

4651 PRATT RD.

ANN ARBOR, MICH. 48150

313-973-0285

(18-27)

CLEVELANDO ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖ MOKYKLA

Mes, kaip ir kitos tautos, išeivijoje turime nelengvą uždavinį išsaugoti jaunojo kartoj gimtąją kalbą bei tradicijas. Tad tęsti mūsų tradicijas bei išlaikyti gyvą lietuviškumą išeivijoje pirmąją pagalbą ir teikia šeštadieninė lituanistinė mokykla.

Clevelando šv. Kazimiero lituanistinė mokykla šiais metais užbaigė jau 22-sius mokslo metus. Tai reikšmingas gyvosios lietuviybės ugdymo laikotarpis, kurį su pasididžiavimu tenka prisiminti ir su džiaugsmu kalbėti apie šios mokyklos atsiektus laimėjimus.

Šiandien matome, kad mokykla išaugino ne tik jaunąją kartą kuri kalba tėvų kalba, bet ir jaunuolius, kurie tęsia mūsų tautos laisvinimo darbą.

Šią reikšmingą sukaktį Clevelando šv. Kazimiero lituanistinė mokykla paminėjo įprasta mokslo metų baigimo tvarka.

Birželio 3 d., sekmadienį, visi mokiniai rinkosi į DM NP parapijos salę iš kur organizuotai, — skyriais su mokytojais ėjo prie žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo. Eisenos pradžioje buvo nešama tautinė vėliava š. m. absolvento Algio Miškinio. Prie vėliavos absolventės Mirga Bankaitytė ir Rita Kazlauskaitė, kuri padėjo prie paminklo puokštę gėlių primindama, kad jaunimas jaučia tėvynės kančias ir trokšta jai laisvės. Po to visi ėjo į šventovę. Šv. Mišias atnašavo kleb. kun. G. Kijauskas, S. J. Savo pamoksle klebonas pagyrė mokinius už jų pasiryžimą mokytis gimtosios kalbos ir patarė taip pat ir ateityje likti gerais lietuviams, tėvynės mylėtojais. Po pamaldų mokiniai, tėveliai ir svečiai rinkosi į salę. Atidarant iškilmingą mokslo metų užbaigimą mokyklos direktorė Vida Augulytė pakvietė visus sugiedoti tautos himną. Toliau mokyklos direktorė pagal iškilmingo akto dienotvarkę į prezidiumą pakvietė: kleb. kun. G. Kijauską, S. J., svečią iš Romos atstovą prie šv. Sosto St. Lozoraitį, jr., LB Clevelando Apylinkės valdybos pirm. Jurgį Malskį, LB Clevelando Apylin-

kės valdybos narį švietimo reikalams, knygų skaitymo varžybų mecenatą Br. Gražulį, LB Ohio Apygardos pirm. dr. A. Butkų, 8 skyriaus aukl. mokykl. J. Vyšnionį, Tėvų Komiteto pirm. J. Šiupinį ir ped. Tarybos sekr. mkt. O. Žilinskiene.

Invokaciją sukalbėjo mokyklos kapelionas kleb. kun. G. Kijauskas, S. J. Mokyklos direktorė savo žodyje dėkojo mokiniams už ištvermę darbe, tėveliams už rūpestį mokinių suvežimu, mokytojams už nuoširdų darbą ir tėvų komitetui už glaudų bendradarbiavimą ir rūpestį mokyklos išlaikymu.

Svečias iš Romos, atstovas prie šv. Sosto St. Lozoraitis, jr. sveikino ir džiaugėsi mokiniams, kad jie jaučią pareigą mokytis savo gimtosios kalbos, kas ateityje jiems nuolat primins, kad jie lietuviai.

12 skyriaus absolventas A. Miškinis įteikė svečiui mokyklos leidinį "Minties sparnai", primindamas, kad tai primins jam mūsų mokyklos darbus, troškimus ir siekius.

Tėvų komiteto pirm. J. Šiupinys sveikino komiteto vardu baigusius šią mokyklą dėkojo visiems padėjusiems komitetui. Komiteto vardu įteikė mokyklos direktorei dovanėlę.

Toliau sekė lietuviškų knygų skaitymo laimėtojų pristatymas. Kiekvienais metais p.p. Br. ir Ak. Gražuliai apdovanoja pinigėmis premijomis mokinius, kurie noriai skaito lietuvišką knygą. Iš viso skaitė 84 mokiniai. Perskaityta 445 knygos, — 33,539 puslapiai. Toliau sveikino J. Balbota, kuris labai jautrus lietuviškiems reikalams. Jis kiekvienais metais apdovanoja 12-tą skyrių baigusius mokinius. Šiais metais jis išreiškė džiaugsmą, kad jaunimas mokosi ir dėkojo direktorei V. Augulytei už taip gražiai vedamą mokyklą. Taip pat įteikė dovaną ir mokyklos direktorei. LB Clevelando Apylinkės valdybos pirm. J. Malskis įteikė bendruomenės dovanotas knygas geriausiems mokiniams.

Toliau sekė išdalinimas pažymėjimų baigusiems 8-

tąjį skyrių. Taip pat apdovanoti aukštesniosios mokyklos mokiniai: Mirga Bankaitytė, Rita Kazlauskaitė, Algirdas Miškinis. Šiems mokiniams įteikti ir baigimo atestatai. Klasės auklėtoja direktorė Vida Augulytė sveikino baigusius aukštesniąją mokyklą ir palinkėjo ateityje nenuvilti nuo lietuviybės ir likti ištikimiems jos idealams.

Abiturientų atstovė M. Bankaitytė savo žodyje padėkojo mokyklos direktorei, mokytojams ir tėveliams taip pat primindama dr. J. Basanavičiaus pasakymą, kad jei kalba išliks gyva išliks ir pati Lietuva, o kalbai išnykus nebus nei lietuvių, nei Lietuvos. Todėl ragino aktyviai įsijungti į lietuvių bendruomenę, kad jos ateitis išliktų gyva visose kartose. Iškilmingas mokslo metų baigimo aktas užbaigtas visiems sugiedojus "Lietuva brangi".

Salėje taip pat vyko mokinių parodėlė. Po to sekė vaisės, paruoštos tėvų komiteto ir abiturientų mamų.

• Marijos Tūbelytės-Kuhlmann tapybos parodą įvykusią š. m. birželio 9 ir 10 dienomis Clevelande atlankė apie du šimtai penkiasdešimt žmonių. Lankytojų atsiliepimai apie parodą, bendrai, geri. Žinoma, individualiai kiekvienas turi skirtingą supratimą apie meną. Įvertinti menininko darbus gali tik šios srities žinovai. Clevelandas buvo dalinai "nuskriaustas" nes apie pusę paveikslų buvo parduota Los Angeles ir Chicagos parodose ir mes jų nematėm. Čia buvo išstatyta apie 30 paveikslų. Keletas buvo parduota.

Parodos atidaryme apie menininkę ir jos kūrybą kalbėjo Aldona Augustinavičienė. Pati menininkė ne daug kalbėjo apie savo kūrybą, bet daugiau apie Taiwan salos ir jos gyventojų istoriją. Rengėjų ji buvo paprašyta, kad supažindintų mūsų visuomenę su tos antikomunistinės tvirtovės istorija ir gyvenimu. Skaidrėmis parodė nepaprastai įspūdingus gamtos vaizdus, pastatus ir kt. Po paskaitos buvo paklausimų į kuriuos prelegentė išsamiai atsakė. Programai pasibaigus visi parodos dalyviai buvo pakviesti į kafeteriją kavutei.

Parodos rengėjai Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus valdyba širdingai dėkoja DMNP parapijos klebonui kun. G. Kijauskui, S. J. už parodos globimą ir leidimą pasinaudoti didžiąja sale bei visom parodai rengti priemonėm. Aldonai Augustinavičienei už pasakytą kalbą parodos atidaryme. Dėkojame visiems, kurie įvairiais būdais talkininkavo parodą ruošiant, būtent: N. Kersnauskaitei,

P. Skardžiui, Vl. Bacevičiui, Vyt. Stuogiui, A. Mackuvieni, p. Laimučiai ir J. Augustinavičiui. "Dirvai" ir abiem lietuviškom radijo programom už parodos pagarsinimus. Taip pat, visiems parodos lankytojams už aukas rengimo išlaidoms padengti. Ačiū!

ALT S-gos Clevelando Skyriaus Valdyba

WANTED AT ONCE
EXPERIENCED

MAINTENANCE
MAN

Mechanical and electrical exp. on cranes and welders and ability to repair punch presses and angle shears.

Mr. Goff 216-883-3000

KILROY STRUCTURAL
STEEL

(23-25)

WANTED
TOOL AND DIE MAKERS
DIE REPAIR
TOOLROOM MACHINIST
Permanent, full time, benefits.
Apply in person
UNIVERSAL METAL
PRODUCTS
29980 LAKELAND BLVD.
WICKLIFFE, OHIO 44092
An Equal Opportunity Employer
(18-24)

PROJECT ENGINEER

Newly located manufacturer in Ann Arbor is looking for project engineers. Minimum 3-5 years experience. Salary negotiable.

CONTACT:

PHOTON SOURCES INC.

4651 PRATT RD.
ANN ARBOR, MICH. 48150
313-973-0285

(18-27)

WANTED 1ST CLASS SKILLED
LATHE HANDS
MILL HANDS

Must be able to set up work from blue prints and close tolerance and be experienced in form work. Fringe benefits & overtime.
CALL 313-365-4260
OR APPLY
7203 E. DAVISON

(23-25)

andré duval

šios dienos grožio salonas
su vakar dienos kainomis

Viskas vėliausios
mados pas
Andre Duval...

Patrauklus naujas dekoravimas, patys naujausi įrengimai ir geriausiai už viską, mūsų einančios su diena talentingos patarnautojos, kiekviena iš jų eksperte technikoje ir stiliuje.

Taip viskas seka šios dienos reikalavimus, išskirus kainas...

Shampoo &
Styleset \$4.95
not \$8.00

Haircutting \$5.45
Not \$8.50

Shampoo, Cut & Blow-Dry only \$10.40
not \$15

Marie Ames
SOFT VELVET
Perm
\$15.95
not \$20.00

Frosting \$18.10
not \$30 cup
or
cap

Sale of Beauty
\$13.95
Special — the famous
Nutra Perm complete
with cut.
not \$16.00

UniPerm Incl. cut
\$19.95
The great new wave
that's pre-programed
for beautiful results
every time \$30.00 at
most salons.

Permanent Eyelashes, individually
applied, \$15.60

The marvelous No Set Permn, from only \$13.95
by Hibner, Helene Curtis.

No rollers, no pincurls, ever again!

Jeigu jūs dar nebandėte mūsų saliono, jūs praradate puikų grožio pažinimą. Niekio nėra ką jūs galėtumėte prarasti — ir jeigu jūs neesate patenkinta mūsų stiliumi, sąskaita nebus pristatyta.

The above prices ar complete including
surcharge.

Penktadienį ir šeštadienį 50 centų daugiau.

EAST

• 406 Euclid Ave., 2d F. 781-3161
• Southgate, 5899 Warrensville, 663-6346
• Severance Center, 382-2600, 382-2569
• Shoregate, 944-6700,
• Mentor, 255-9115, next to Zayre's Lake Shore Blvd.

WEST

• Opposite Southland, 845-3400
• Opposite Westgate, 333-6646
• Parmatown, 884-6300
• Sheffield Center Lorain 233-7211 233-8020
Elyria 324-5742

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ISTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI
IRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ
AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti
direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-
doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

DU NAUJI LIETUVIAI GYDYTOJAI

• **Viktoras Algis Klimas, M. D.** yra gimęs 1954. XII. 17 d. Yra baigęs Brush High School, Lyndhurst, Ohio. Bakalauro laipsnį įsigijo St. John's kolegijoje, Clevelande. Šių metų birželio 8 d. baigė medicinos mokyklą Columbus, Ohio medicinos daktaro laipsniu. Tolimesnėm specialybės studijom pasirinko vidaus ligas ir trumpu laiku pradeda internshipą Clevelanko Klinikose, Cleveland, Ohio. Tėvai: Bronius Klimas ir dantų gydytoja Aleksandra Pacevičiūtė-Klimienė.

• **Gintaras E. Degėsys, M. D.** šių metų birželio 10 d. baigė medicinos mokyklą Cincinnati, Ohio medicinos daktaro laipsniu. Gintaras yra gimęs 1953. XI. 18. Yra baigęs St. Ignatius High School, Clevelande; bakalauro laipsnį yra įsigijęs iš chemijos Kenyon College, Gambier, Ohio. Tolimesnėm specialybės studijom pasirinko radiologiją ir nuo š. m. birželio 27 d. pradeda internshipą Northwestern University Hospital, Chicagoje, Illinois.

Tėvai: Dr. Danielius ir Roma Degėšiai.

Dirva linki naujiems gydytojams sėkmės jų pasirinktoje profesijoje.

BIRŽELIO MINĖJIMAS CLEVELANDE

Pereitą sekmadienį Clevelando lietuviai su gausiu dalyvavimu bei giliu susikaupimu paminėjo tragiškuosius birželio įvykius. Dalyvaujant visai eilei organizacijų vėliavų, šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje buvo atlaikytos šv. Mišios už žuvusius nuo komunizmo rankos. Gražų ir gilią minties pamokslą pasakė kun. Sabaliauskas. Mišių metų giedojimo parapijos choras vadovaujamas muz. R. Babicko.

12 val. šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje įvyko iškil-

V. s. Vytautas Jokūbaitis, atstovavęs Lietuvių Skautų Sąjungos pirmininką Vengrų Skautų Sąjungos suvažiavime Clevelande. Vengrų Skautų Sąjungos pirmininkas Gabor Bodnar iš dešinės, vs Vytautas Jokūbaitis ir tarptautinis komisionierius dr. Edward Chaszar.

mingas minėjimas, dalyvaujant virš 200 Clevelando lietuvių. Tai žymiai daugiau negu per eilę metų.

Turiningą kalbą pasakė mūsų plataus masto paskaitininkas prieš komunistus, Vilius Bražėnas iš Fort Myers, Floridos, kurioje iškėlė Amerikos liberalų pataikavimą bei paramą komunistiniams režimams, tuo siekiant sužlugdyti laisvąjį pasaulį. Jis ragino visus aktyviai įsijungti į Lietuvos laisvinimo ir šio krašto politinį darbą siekiant komunizmo sunaikinimo. Tai turiningiausia kalba pasakyta Clevelande per daugelį metų, kuri buvo dažnai pertraukta karštais plovimais. Kalba bus spausdinama sekančiame Dirvos numeryje.

Minėjime buvo priimta rezoliucija, reikalaujanti sovietų pasitraukimo iš Lietuvos, griežtesnės JAV laikysenos komunistų atžvilgiu, raginant JAV vyriausybę stipriai iškelti Lietuvos laisvės klausimą Madrido konferencijoje ir prašanti JAV Kongreso narius iš Ohio paremti Kongreso rezoliuciją Nr. 49 ar 50.

Trumpoje meninėje dalyje pasirodė LTM Čiurlionio Ansamblio kanklininkės solistės, bei muz. O. Mikulskienės mokinės, Elena Muliolytė ir Lana Vyšnionytė, kurios paskambino du kompozitoriaus Alfonso Mikulskio kūrinius. Minėjimo proga, p. Mikulskiai įteikė kalbėtojai V. Bražėnui dvi Čiurlionio Ansamblio plokšteles.

Minėjimą, kurį rengė ALT Clevelando skyrius, pravedė pirm. A. Pautienis. Visas minėjimas truko 59 minutes.

Po minėjimo, V. Bražėnas atsilankė į Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinę ir vakarė p. O. ir V. Jokūbaitių sodyboje turėjo politinį pokalbį su vietos veikėjais Lietuvos laisvinimo bei JAV politikos klausimais. Prelegentas išdėstė liberalų vedamas JAV žlugdymo bei komunizmo ugdymo metodus ir nurodė kaip jiems sėkmingai pasipriešinti, ypatingai dalyvaujant

JAV politinėje veikloje ir prisidedant prie mums palankių Kongreso kandidatų parinkimo ir jų išrinkimo. Po p. Bražėno pranešimo, sekė ilgos ir gyvos diskusijos ik tamsos. Po diskusijų, p. Jokūbaitis gražiai pavaišino visus dalyvius.

Pirmadienį, V. Bražėnas aplankė Dirvos redakciją ir turėjo pasikalbėjimą su redaktoriu V. Gedgaudu.

(ap)

• **ALT Clevelando skyriaus metinis susirinkimas** įvyks sekmadienį, š. m. birželio 24 d., 12 val. šv. Jurgio lietuvių parapijos patalpose. Darbo tvarkėje: Valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai, naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai, Amerikos Lietuvių Kongresas, Jungtinio Pabaltiečių komiteto Clevelando skyriaus veikla ir kiti reikalai.

• **Clevelando lietuvių pensininkų klubas** praneša, kad planuota rengti birželio 24 d. gegužinė neįvyks.

LIETUVIŲ KLUBAS PADEDA JAUNIMUI

Lietuvių klubo direktoriai birželio 11 dienos posėdyje nutarė paskirti Clevelando lietuvių basebolo komandai \$250 vienkartinę paramą, o Jaunimo kongresui vieno savaitgalio Lietuvių klubo pajamas. Parinktas Joninių savaitgalis, birželio 22, 23 ir 24 dienos, kurių pajamos bus atiduotos IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso reikalams. Tajį savaitgalį Lietuvių klube bus JK Finansų komisijos nariai, kurie suteiks informaciją apie Jaunimo kongresą ir priims aukas. Penktadienį ir šeštadienį bus muzika. Clevelando lietuviai kviečiami Joninių savaitgalį atsilankyti klube ir tuo būdu paremti Jaunimo kongreso darbus.

DALYVAUKITE SLA SEIMO BANKETE

SLA prezidentas Povilas Dargis kviečia Clevelando lietuvius gausiai dalyvauti SLA seimo bankete, kuria-

me bus galima sutikti daug žymių veikėjų iš JAV ir Kanados. SLA seimą pagerbs Ohio vicegubernatorius George Voinovich, kuris dalyvaus seime ir pasakys kalbą. Clevelando vyrų oktetas atliks nuotaikingą muzikinę programą. Banketo bilietų galima gauti pas Kazę Vaičeliūnienę, Oną Jokūbaitienę, Norą Braziuliene ir Povilą Šukį. Kaina — asmeniui \$15.00. Banketas bus birželio 30 d., 7 val. 30 min. vak. gražioje Hollenden House viešbučio salėje.

SLA SEIME PASKAITOS

SLA seime visuomenininkas, žurnalistas, knygų autorius Vytautas Širvydas skaitys paskaitą "Lietuvių spaudos atgavimo 75 metų sukaktis". Spausdintas žodis kėlė lietuvių tautą dvasiniam ir valstybiniam gyvenimui, todėl paskaitos tema yra aktuali, kai Lietuva vėl neša komunistinės spaudos ir rusiškų jungų. Ši paskaita bus šeštadienį, birželio 30, 10 val., tuojau po oficialaus SLA seimo atidarymo.

Istorikas prof. Juozas Jakštas sekmadienį, liepos 1 d., 1 val. p. p. pristatys SLA steigėjo, žymaus Amerikos lietuvių veikėjo dr. J. Šliupo raštų knygą, kurią prieš mėnesį išleido Skautų akademikų leidykla.

Clevelando lietuviai kviečiami dalyvauti šiose SLA seimo paskaitose. Jos abi bus Hollenden House viešbučio salėje, antrame aukšte.

REIKALINGAS BRAIŽYTOJAS su keleta metų patyrimu didelių mašinų konstrukcijai, gumos ir plastikos apdirbimo srityje. Geros darbo sąlygos ir geras atlyginimas. Kreiptis į Stewart Bolling Co. tel.: 641-2850 prašyti Vladą Plečkaitį arba skambinti į namus vakarais nuo 6-7 val. vak. tel.: 531-3474.

"SENOJO PASAULIO" FESTIVALIS

Šių metų "Senojo pasaulio" festivalis, kurį rengia E. 185 gatvės verslininkų ir profesionalų sąjunga, įvyks rugpiučio 1-5 dienomis. Lietuvių namų ir klubo direkcija nutarė aktyviai dalyvauti šiame festivalyje. Gintaro valgykla festivalio dienomis paruos specialų "Senojo pasaulio" menu. Rugpiučio 3 tarp slovenų ir lietuvių dainininkų bus dainų varžybos (kurie daugiau dainų padainuos), o paskutiniąją dieną — rugpiučio 5 festivalio parade dalyvaus lietuvių grupė su kokia nors buitine tema. Po parado visi festivalio dalyviai važiuos į Lietuvių klubo gegužinę.

ATIDARYTAS SEKMADIENĮ NUO 2 IKI 5 V. V.

18615 Muskoka prie East 185 St. pilnai artistišškai dekoruotas namas. Nuostabiai graži virtuvė su valgymo vieta ir atskiru valgomoju kambariu. Rūsūs. Naujas didelis garažas ir įvažiavimo kelias. Tinka viskam. Virš \$40 tūkst. Savi-ninkas pirkto — turi par-duoti. Ateikit pažiūrėti.

McLean

382-3400 MLS

• **Išnuomojamas gražus kambarys** su baldais vyru. Skambinti: 486-1336.

• **PATRIA prekybos namuose**, 794 E. 185 St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.

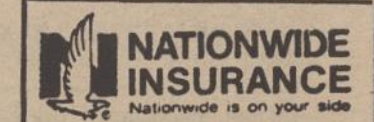
• **PERKANT IR PARUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Lietuvių grožio salionas **SILVER SHEAR — Hair Fashion**, 687 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, tel.: 486-1240.

FOR SALE

Dry cleaning alteration and tailoring. Very good going business. Owner retiring. Collinwood area. Call: 531-6680. (24-25)

• **APDRAUDOS reikalais** geri asius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

MACHINE SHOP

SPECIAL MACHINE BUILDER

Located in Fenton. Equal Opportunity Employer offering good benefits and pay rate. Immediate openings in the following trades.

BORING MILL OPERATOR
MILL HAND
LATHE HAND
MACHINE BUILDERS
Call 313-629-5382
FLUID & ELECTRIC CONTROL CO. (19-28)

ROAD DRIVERS

Must be 23 years old, have 1 year all weather tractor trailer exp. Chauffeurs license and able to pass physical and road test. Applications accepted Mon. 1-3 p.m., Tues.-Fri. 9 a.m.-11 a.m. & 1 pm-3 pm.
COR SOLIDATED FREIGHTWAYS
Richfield, Ohio 44286
An Equal Opportunity Employer (21-27)

DIRVA

• Dirvos novelės konkursui dar gautos šios novelės slapyvardėm pasirašiusių autorių: Tremtinė — Miko žygis, Auksasparnis — Gelmių balsai, Klevo Lapas — Mama ir aš, Pajūrietis — Namų pirkėjas, Saulėgraža — Aušrelė, Lietus — Mirties lašai.

MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

JAV ir Kanados liuanistinių mokyklų XIII Mokytojų savaitė ruošiamą JAV LB švietimo Tarybos š. m. liepos mėn. 8-15 dienomis Tėvų Pranciškonų vasarvietėje Kennebunkport, Maine. Registruotis iki š. m. birželio mėn. 15 d. įmokant \$25.00 čekį Franciscan Fathers vardu ir siųsti kun. L. Andriekui, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Kviečiami dalyvauti visi liuanistinio švietimo darbuotojai, kultūrininkai ir bendruomenininkai su šeimomis.

Studijų savaitės vadovas: Antanas Masionis,

9-05 Third Street, Fair Lawn, N. J. 07410. Telef. (201) 791-9483.

Programos koordinatorius: Bronius Juodelis. Lietuvių kalbos seminaro lektorius: kun. Juozas Vaišnys, S. J. Vakaronių programos vedėja: Nijolė Jankutė-Užubalienė.

Studijų prelegentais pakviesti: dr. S. Ramanauskienė, Antanas Rinkūnas, dr. J. Girnius, Aleksandras Radžius, T. Gečienė, Paulius Jurkus, Antanas Gustaitis, Bronius Krokys, Lionė Simonaitienė, J. Masilionis, dr. Mirga Girniuvienė, V. Gureckienė, Kazys Milelis, dr. Ina Užgirie, Rūta Penkiūnienė, dr. J. Račkauskas, Mykolas Drunga, jr., Antanas Masionis, Vladas Pažiūra, Vida Augulytė, Juozas Plačas, Stasys Rudys, jr., Julius Širka, R. Česonis, E. Ribokienė, Roma Veitienė, Gintas Žemaitaitis, Roma Česonienė, Elena Ruzgienė, R. Špokevičienė, Jonas Jasaitis, Alfonsas Samušis, muz. Julius Gaide-

ST. LOUIS

MINĖJO VILNIAUS UNIVERSITETO SUKAKTĮ

St. Louis ir apylinkių ALT S-gos skyrius birželio mėn. 10 d. suruošė Vilniaus Universiteto 400 metų įsteigimo ir Spaudos Draudimo panaikinimo 75 m. sukaktuvių minėjimus.

Minėjimas įvyko Fisher'io restorane, Belleville, Illinois.

Skyriaus pirmininkas inž. Jonas Gumblevičius pasveikino gana gražiai susirinkusius skyriaus narius ir svečius ir minėjamą praves-ti paprašė dr. Povilą švarcą.

Svečių tarpe buvo beveik visa vietinės LB apylinkės valdyba.

Kadangi birželio mėn. yra įvykę žiaurūs mūsų tautai žūdymai, suėmimai ir trėmimai, dr. P. Švarcas paprašė dalyvius atsistoti ir tylos bei susikaupimo minute pagerbti, to pasėkoje žuvusius, kalinamus, tremtyje ir okupacijoje tebevargstančius mūsų tautiečius.

Kristupas Kikutis savo kruopščiai paruoštoje paskaitoje smulkiai ir įdomiai atpasakojo visą Vilniaus universiteto istoriją nuo pat įsikūrimo iki dabartinių laikų. Gi antroje dalyje savo paskaitos — priminė susirinkusiems apie spaudos draudimo laikotarpį Lietuvoje.

Minėjimo meninėje dalyje Marija Vaitkuviene paskaitė įdomų, paskutiniu laiku nežinomo autoriaus Lietuvoje parašytą, jautrų vaizdelį, surištą su Vilniaus universitetu.

Po to sekė šokiai su puikia lietuviška muzika, kurią kruopščiai buvo paruošęs pats skyriaus pirmininkas. (vt)

BOSTON

MINKŲ RADIO GEGUŽINĖ

Seniausia lietuviška radijo programa Naujojoje Anglijoje rengia savo 45 m. sukaktuvių metinę gegužinę gražiamą lietuviškame Romuvos Parke, 71 Claremount Ave., Brocktone, sek-madienį, rugpiūčio 12 d.

Kaip ir kas metai, bus naudingos laimėjimo ir įžangos dovanos.

Programa prasidės 4 val. p. p. su Etnografiniu Ansambliu vad. Gitos Kupčinskienės.

Gegužinės šeimnininku bus Vytautas Jurgėla. Skanūs lietuviškus valgius gamins Monika Plevokienė ir jos pagalbininkės. Rengėjai Steponas ir Valentina Min-kai kviečia visus į gegužinę užbaigti vasarą kartu su savo draugais ir pažįstamais. Iki linksmaus pasimatymo gegužinėje.

Brangiam

A. † A.

ALEKSUI MARIŪNUI,

buv. Lietuvos aviacijos kapitonui, Vokietijoje mirus, jo broliui VIKTORUI MARIŪNUI, seserims ONAI GRISKELIENEI ir GENOVAITEI MODESTAVIČIENEI su jų šeimomis ir jo dukterims DANUTEI MĖLINAUSKIENEI su šeima Clevelande, RIMAI ir LINAI — Vokietijoje liūdesio valandoje reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Jonas Naujokaitis

Juozas ir Jadzė Naujokaičiai

PRANEŠIMAS

1979 m. gegužės mėn. 20 d. Anapilin iškeliavo L.S.T. Korp! Neo-Lithuania filisteris

HENRIKAS KMITAS.

Palaidotas Forest Lawn kapinėse, Los Angeles, Calif.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania,
Los Angeles

A. A.

MARIJAI

MAČIULAITYTEI-TRAVERS

mirus, mūsų mielą prietelių jos brolių PETRĄ MAČIULAITĮ ir jos visą šeimą nuoširdžiai užjaučiame

Stella ir Vytautas
Abraičiai

ALT S-gos Elizabetho skyriaus nariui

PETRUI MAČIULAIČIUI, jo mielai seseriai

MARY TRAVERS

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą

ALT S-gos Elizabetho
Skyrius

A. A.

MARY TRAVERS

mirus, jos brolių mielą mūsų draugą PETRĄ MAČIULAITĮ nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamies skausmu.

Rozalija ir Vincas
Ambraziejai

A. † A.

VYTAUTUI GELAŽIŪNUI mirus, seserį

TERESĘ URBAITIENĘ

su šeima, motiną ONĄ GELAŽIŪNIENĘ giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Roma ir Henrikas Tatarūnai
Irena ir Edis Rydeliai
Albina ir Vytas Bakūnai
Bronė Kazėnienė

ADELEI MIKŠIENEI

mirus, jos seseriai PAULEI SKIRGAILIENEI su šeima, giminėms ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

M. A. Iškauskai
V. K. Kalendros
A. Aug. Kuolai
A. Statulevičienė

A. † A.

ELŽBIETAI LAUCEVIČIENEI

mirus, dukras — LIUCIJĄ PETRIKONIENĘ, GRAŽINĄ STANKŪNIENĘ ir sūnų Lietuvoje inž. KVIRINĄ LAUCEVIČIŲ ir jų šeimas bei artimuosius, giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Juzė ir Jonas Jonuškaitis